

Remissvar - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Fi2016/02568/K

Sammanfattning

Landstinget Sörmland har mottagit Finansdepartementets/Indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48) och beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Sörmland

I Sörmland har de politiska partierna överlagt och diskuterat indelningskommitténs förslag. En majoritet av partierna anser att det är bättre med större regioner. För Sörmland är Stockholm en viktig region och samverkanspart och de flesta partierna hade som förstahands alternativ att ingå i en region tillsammans med Stockholm. Andrahands alternativet för de flesta hade varit en region tillsammans med Västmanland och Uppsala. Mot denna bakgrund är det viktigt att reformen inte bygger upp nya hinder för pendling, utan tvärtom söker underlätta detta. Stockholm är viktig för Svealandsregionen – och Svealandsregionen är viktig för Stockholm.

Mälardalens högskola är viktig och central för Sörmland för såväl regional utveckling men också för kompetensförsörjningen till vård- och omsorgsområdet.

Dagens residensstad och säte för landstinget, Nyköping står vid en regionbildning inför stora förändringar. Landstinget Sörmland efterlyser kompensatoriska åtgärder.

Landstinget Sörmland anser att vid en reform som denna ska staten kompensera för förluster i statsbidragssystemet.

Ja till Svealands län och landsting.

Landstinget Sörmlands sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län är att det finns bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav.

Landstinget Sörmland instämmer i att den föreslagna geografien för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län bildar ett nytt län och ett nytt landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna. Landstinget Sörmland ser fram mot att få vara en del av det arbetet.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens län. Det har lett till en oacceptabel assymetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas.

Frågan har diskuterats under lång tid. Genom utredningar, dialoger och remissvar, till exempel på Ansvarskommitténs betänkande, har en majoritet av berörda intressenter ställt sig bakom behovet av en reform. Landstinget Sörmland delar regeringens utgångspunkter i direktiven och fokuserar därför detta remissvar på *hur* reformen på bästa sätt genomförs.

Landstinget Sörmland delar kommitténs analys att färre jämnstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom hälso- och sjukvården för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att Sverige på regional samhällsnivå från år 2023 ska vara indelat i färre län och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

God granne

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Landstinget Sörmland konstaterar att Svealands län kommer att ha den för länet sannolikt viktigaste tillväxtfaktorn – Stockholm – utanför länet. Detta kommer att kräva speciella arrangemang för att koppla samman Svealands län med Stockholms län inom t ex infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Större regioner ökar möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting med ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en förutsättning för att nå framgång.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting.

Landstinget Sörmland anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare.

Genom en bra demokratisk regional utveckling motverkar vi att kommuner tvingas till sammanslagningar för att klara framtidens utmaningar. Vi vill istället se andra beslutsmöjligheter för kommuner och regioner.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Ett viktigt skäl för Landstinget Sörmland att bejaka bildandet av nya län är att den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis får statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Landstinget Sörmland tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret. Enligt kommittén ska landstingen framöver åläggas detta ansvar. Landstinget Sörmland menar att detta är ett klokt förslag som tydliggör att detta uppdrag kommer från staten.

Landstinget Sörmland menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att t ex skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik. Vi menar också att den ökade kapaciteten skapar förutsättningar till samverkan och utveckling med företag och kommuner över hela det territoriella området.

Kommunernas insatser och betydelse i det regionala utvecklingsarbetet kan inte nog understrykas. Samspelet med de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Landstinget Sörmland är villiga att föra en dialog med regeringen om att få möjlighet att på regional politisk nivå ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, delar av landsbygdsprogrammet, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på ansvarsområden som ska decentraliseras från stat till landsting.

Flerkärning förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektormyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssorter. Landstinget Sörmland menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang. Även om olika organ fattar formella beslut så bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Landstinget Sörmlands uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta den del av befolkningen

som finns i det föreslagna Svealand. Vi förutser att staten för dialog med de kommande landstingen om att tillföra ytterligare resurser för att underlätta processen.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen. Från Landstinget Sörmland välkomnar vi en fortsatt öppen och framåtsyftande dialog med kommittén i denna centrala fråga under det kommande arbetet.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån.

För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Inledning

Landstinget Sörmland har av regeringen beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande.

Remissarbetet har bedrivits gemensamt av de sex regionerna/landstingen som föreslås ingå i det kommande landstinget i Svealands län. I vart och ett av de nuvarande länen har dialog också förts med kommuner och andra intressenter.

Landstinget Sörmland delar regeringens utgångspunkter i direktiven och fokuserar därför detta remissvar på de frågeställningar som gäller *hur* reformen på bästa sätt genomförs.

Inledningsvis vill Landstinget Sörmland uttrycka sin uppskattning över det öppna arbetssätt som Indelningskommittén valt; genom en bred dialog har berörda löpande kunnat tillföra fakta och argument som bidragit till en bra diskussion och ett välformulerat delbetänkande. Landstinget Sörmland ser fram mot att fortsatt också få möjlighet att bidra till kommitténs arbete inför slutbetänkandet.

Övergripande ställningstaganden

Fullfölj reformeringen av den regionala samhällsorganisationen

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner som i de allra flesta fall är betydligt större än dagens små län.

Landstinget Sörmland konstaterar, liksom Indelningskommittén, att reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. De reformer som genomförts under de senaste 20 åren har lett till en oacceptabel assymetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Även utvecklingen inom staten har lett till att dagens län inte längre utgör en ändamålsenlig geografi för samhällsindelningen på regional nivå.

Frågan har diskuterats under lång tid, det är inte en ny fråga. Genom utredningar, dialoger och remissvar, till exempel på Ansvarskommitténs betänkande, har en majoritet av berörda intressenter ställt sig bakom en reform i den riktning som Indelningskommittén nu utarbetar.

Ja till ett nytt landsting i det föreslagna Svealands län

Landstinget Sörmland delar kommitténs analys att sex jämnstarka regioner, men kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom hälso- och sjukvården för sina medborgare är rätt väg att gå.

Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län går samman och bildar ett nytt gemensamt län och ett landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna. Landstinget Sörmland ser fram mot att få delta i det arbetet.

Landstinget Sörmlands sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag när det gäller att bilda ett nytt landsting i Svealands län är att det finns objektivt bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav.

Synpunkter på skrivningar i delbetänkandet

Tillväxt och välfärd

Landstinget Sörmland instämmer i Indelningskommitténs bedömningar när det gäller den framtida strukturen på den regionala politiska nivån. För att hela landet ska bidra till en hållbar tillväxt är ett sammanhållet ansvar för den territoriella utvecklingen en fråga som bör ligga på den politiska nivån, dvs. hos landstinget.

Landstinget har ett territoriellt uppdrag kopplat till den befolkning som finns i området och kan därmed i allmänna val ställas till ansvar för den utveckling som sker i det berörda territoriet.

Det är också i landstinget som en mycket stor del av välfärdsproduktionen, i form av till exempel hälso- och sjukvård, tillgänglighet/kollektivtrafik och kultur äger rum. Det innebär att landstinget har uppdrag som innebär både att åstadkomma en hållbar tillväxt, att utveckla välfärden och att utveckla den regionala attraktiviteten.

I delbetänkandets avsnitt 8.3.1 diskuteras att landstingen måste kunna leverera de välfärdstjänster medborgarna förväntar sig. Landstinget Sörmland menar att detta är ett allt för snävt synsätt. De nya landstingen har också – liksom dagens olika regionala politiska organ – ett uppdrag att utveckla det territorium som omfattas. Detta uppdrag måste också synliggöras och ges kapacitet i det nya landstinget.

Hälso- och sjukvård

Det är en stor utmaning för hälso- och sjukvården att se till att den senaste och bästa kunskapen kommer till användning i hela landet. Den nationella samordning som nu utvecklas förutsätter att kunskapsorganisationen i varje landsting har kapacitet och kompetens att medverka i implementering, uppföljning och förbättringsarbeten, vilket underlättas av större regioner.

Landstinget Sörmland instämmer därför i Indelningskommitténs slutsatser när det gäller Hälso- och sjukvårdens behov av befolkningsmässigt större regioner. Hälso- och sjukvårdens framtida

utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i de samverkansnämnder som i dag är plattform för storregionalt utvecklingsarbete. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Dagens modell med samverkansnämnder, i vårt fall med sex andra landsting, innebär att det är en bitvis lång process, som hela tiden måste ske i två steg eftersom vart och ett av landstingen måste fatta beslut även för egen del. I ett Svealands läns landsting skulle denna process äga rum i *en* organisation och därmed kunna ske enklare, samtidigt som transparensen ökar och det politiska ansvaret blir tydligt.

Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Inte minst digitaliseringen av vården är en stor utmaning de kommande åren. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. Med dagens struktur skulle investeringarna behöva samordnas över landstingsgränser för att bli maximalt effektiva, vilket som beskrivits ovan riskerar en långsammare och mindre transparens process.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ett fortsatt behov av koncentration av högspecialiserad vård för tillgång till resurser, kompetens och teknik kan inte underskattas och ställer krav på en ny regionstruktur. Ett samlat ansvar för hela vårdkedjan gäller också för behovet av en omstrukturering i motsatt riktning, med en utbyggd närsjukvård med brett specialiststöd och ett stärkande av primärvården, hemsjukvård och äldreomsorgen.

Landstinget Sörmland ser fram mot en djupare analys av dessa och andra frågor kopplade till hälso- och sjukvården i kommitténs fortsatta arbete.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet.

Stora multinationella företag med stor forsknings- och utvecklingskapacitet, små och medelstora innovationsföretag, liksom upparbetade innovationssystem och kluster utgör en god plattform. Såväl anrika som nyare lärosäten runt om i det föreslagna länet tillför innovationskraft, liksom de FoU-satsningar som sker inom dagens landsting och regioner.

Genom en större samlad kapacitet kan det nya landstinget leda ett mer strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete som främjar en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Landstinget Sörmland anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokrati

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Landstinget Sörmland vill framhålla att transparens, insyn och ansvarsutkrävande i såväl beredningsprocesser som formella beslut ökar i ett landstingsfullmäktige i stället för i indirekt valda organ. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Landstinget Sörmland menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att till exempel skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

När vi tar del av de utvärderingar som gjorts av Västra Götalandsregionen och Region Skåne ser vi att utvecklingen över tid blir mer positiv. Medborgarna ger betydligt bättre omdömen om den regionala demokratin i dag än när regionförsöken startade. Fler är intresserade av regionala frågor, fler anser att de har möjlighet att påverka besluten och fler har förtroende för hur regionens politiker sköter sitt uppdrag.

Landstingens demokratiutmaningar finns redan i dag, vilket kommittén konstaterar. Men den största verksamhetsfrågan – hälso- och sjukvården – bedöms ofta som en av de tre viktigaste i opinionsundersökningar. Genom aktivt arbete med att föra dialog med medborgarna om sjukvårdens utveckling har många landsting fått en högre profil, vilket stärker demokratin. Vi menar också att ett större landsting med ett vidgat uppdrag kan leda till ett ökat intresse och engagemang hos medborgarna för samhällsfrågor som avgörs på regional politisk nivå.

Landstinget Sörmland och övriga landsting/regioner som föreslås ingå i det nya landstinget i Svealand är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi och ett färre antal fullmäktigeledamöter i förhållande till befolkningens storlek innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som inom sina mandat får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydligare kopplingar till det nya landstinget.

De nya regionerna behöver dessutom skapa goda förutsättningar för att de förtroendevalda ska kunna företräda medborgarna. Nya arbetsformer, som användande av ny teknik, digitala möten, sociala medier mm på ett öppet och innovativt sätt behöver prövas för att den regionala nivån ska komma närmare medborgare och intressenter, samtidigt som organisationen är effektiv.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet med de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting synliggörs i den nya organisationen.

Landstinget Sörmland menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya landstinget är samspelet med kommunerna, inte minst de små, en av de viktigaste uppgifterna för att skapa legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Geografin för Svealands län

Ja till Svealands län

Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län går samman och bildar ett nytt gemensamt län och ett landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna. Det finns i dag ett utvecklat samarbete inom hela (sjukvården) eller delar (infrastruktur, kollektivtrafik, kultur, strukturfonder) av den tänkta Svealandsregionen.

Landstinget Sörmland instämmer i att den föreslagna geografin för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Det nya landstinget blir ett av sex jämnstarka, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom hälso- och sjukvården för sina medborgare.

Koppling till Stockholm och övriga grannar

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta centrala läge gör att Svealands län och dess landsting ser det som väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Idag finns starka kopplingar i både norr, öster, väster och söder. Landstinget Sörmland ser att dessa även framöver behöver vara starka. Med nya län kommer antalet gränser att minska radikalt. Så kommer till exempel det föreslagna Västra Götalands län att ha en i stället för dagens tre gränsrelationer till det föreslagna Svealands län. De gränser som trots allt kommer att finnas mellan de nya större länen ska betyda så lite som möjligt i vardagen för människor, civilsamhälle och företag.

Indelningskommittén redovisar på flera ställen i betänkandet Svealands läns kopplingar till Stockholm och utvecklingen i huvudstadsregionen. Redan i dag är Stockholm den kanske enskilt viktigaste relationen för många företag, medborgare, civilsamhället och offentliga organ i alla de sex län som är tänkta att ingå i Svealands län.

Landstinget Sörmland kan konstatera att Svealands län kommer att ha den för länet sannolikt viktigaste tillväxtfaktorn – Stockholm – utanför länet. Detta kommer att kräva speciella arrangemang för att koppla samman Svealands län med Stockholms län, så att t ex de starka samarbeten som under lång tid byggts upp inom infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad kan utvecklas ytterligare.

Landstinget Sörmland menar att Stockholm med sin storlek och nationella huvudstadsfunktion bör utgöra ett eget län (eventuellt inklusive Gotland). Även om också alternativ som inkluderat delar av Svealands län i ett större Stockholms län har förts fram, så ökar samstämmigheten mellan administrativt och funktionellt när Svealands län som *en part* kan föra dialog om olika utvecklingsinsatser med Stockholms län. Vi menar att detta också kommer att stärka utvecklingen i Stockholms län.

Mot denna bakgrund kan Landstinget Sörmland inte se att det argument som kommittén för fram om att skapa en stark region mellan Stockholm och Västra Götalandsregionen är i fokus för det kommande Svealands län. Det är i stället att bygga upp den egna styrkan i en flerkärnig struktur och att med den som bas i symbios med Stockholms län och övriga grannar utveckla Sverige.

Bildandet av Svealands läns landsting

Ekonomiskt underlag – viktiga komponenter saknas

Landstinget Sörmland delar kommitténs beskrivning av de senaste årens ekonomiska utveckling, där skillnader mellan landstingens ekonomiska resultat har skapat skillnader i möjligheterna att möta framtida ekonomiska utmaningar. Samtidigt pågår olika processer som gör att situationen om några år kan se annorlunda ut än den som kommittén refererar till.

Enligt vår uppfattning hade det varit till hjälp att redovisa fler pro forma siffror än skattesats, soliditet, etcetera. Till exempel visar det använda nyckeltalet finansnetto mycket lite om landstingens finansiella status. Vi saknar till exempel siffror om kommande sammanlagd omslutning, utgifter för hälso- och sjukvård och andra verksamheter.

Genom att bilda större enheter skapas nya förutsättningar, där framför allt skalfördelar inom befintlig verksamhet kan bidra till finansiering av ny verksamhet.

Landstinget Sörmland menar dock att de största positiva ekonomiska effekterna åstadkoms genom att större och starkare landsting bättre kan skapa en regional samhällsutveckling som på sikt ger en högre tillväxt av skatteunderlaget. I det avseendet hade Landstinget Sörmland välkomnat en grundligare studie av Västra Götaland och Skåne. En sådan kunde gett värdefulla fingervisningar om effekterna av större landsting, såväl intäkt- som kostnadsmässigt, än erfarenheterna från Danmark. I en sådan analys skulle man också kunnat se vilka kostnader som eventuellt tillkom eller ökade i samband med bildandet av ett större landsting.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. Samspelet mellan aktörer inom den offentliga sektorn bygger på att den som fattar beslut också står för de ekonomiska konsekvenser beslutet medför.

De merkostnader eller minskade transfereringar som blir följden av förslaget ska enligt Landstinget Sörmlands uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta de landsting som väljer att gå före. Vi förutsätter att regeringen återkommer till berörda landsting med förslag om hur man avser att fullfölja finansieringsprincipen.

Vårdval och hemsjukvård

Det finns en stor medvetenhet om behovet av att etablera ett gemensamt system för vårdval inom såväl primärvården som tandvården i hela det nya landstinget. Likvärdighetsprincipen kräver detta. Även gränsdragningen mot hemsjukvården i förhållande till kommunerna behöver bli enhetlig.

Landstinget Sörmland hade önskat att kommittén fördjupat analysen av på vilket sätt dessa processer bäst kan genomföras.

Kollektivtrafikens organisering

Organisering av kollektivtrafikmyndigheten i det nya landstinget är en av de frågor som behöver hanteras skyndsamt. De olika modeller som i dag gäller i de sex länen gör inte processen helt enkel.

Landstinget Sörmland menar att den kommande processen underlättats om kommittén genomfört och i betänkandet presenterat beräkningar för rimligt tänkbara scenarion för utfallet för kommunerna när det

gäller kollektivtrafikkomponenten i kostnadsutjämningsystemet. Vi förväntar oss att man bistår med sådana beräkningar i förekommande fall.

Statens roll är oklar

Som tidigare konstaterats har staten genom flertalet av sina myndigheter redan gått före i bildandet av större regioner. Landstinget Sörmland instämmer i kommitténs analys att detta gjorts på ett okontrollerat och osystematiskt sätt som lett till att vi idag har en stat som på regional nivå inte är kapabel att på ett effektivt sätt samspela med den regionala politiska nivån.

Mot bakgrund av att kommittén inte lägger konkreta förslag inom området statliga myndigheter, lägger Indelningskommittén, enligt vår uppfattning, ett allt för stort fokus på statens regionala organisering här i delbetänkandet.

Landstinget Sörmland menar att detta öppnar för tolkningar som kan komma att leda till att möjliga alternativa lösningar inte prövas i den kommande processen. Det gäller såväl för den roll som man skissar för länsstyrelserna i de kommande sex länen, som för hur de statliga myndigheter som är relevanta ska organiseras. För de nya landsting som bildas 2019 innebär detta en osäkerhet i hur man ska uppta sin nya roll och samspela med staten i den nya geografin.

Medskick till regeringen inför propositionsarbetet

Slå fast antalet län i propositionen

Mot bakgrund av Indelningskommitténs principiella resonemang om vilka geografier som är aktuella när reformen är fullföljd 2023 menar Landstinget Sörmland att regeringen i kommande proposition bör lägga fast att Sverige på regional samhällsnivå från år 2023 ska vara indelat i färre län och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

Detta är en viktig förutsättning för att tydlighet i rollfördelningen mellan landsting och statliga myndigheter ska kunna genomföras med start redan från år 2019.

Bidra till en effektiv kollektivtrafik i det nya länet

Att bilda ett nytt län och landsting i en betydligt större geografi än som skett tidigare kommer nu att ske i såväl Norrland som Svealand. En viktig förutsättning för att klara att hålla samman regionen är att infrastruktur och kollektivtrafik fungera mellan de olika delarna i regionen.

I Svealands län finns idag ett flertal kollektivtrafiksystem – länsvisa och storregionala. Att bygga samman dessa till ett gemensamt system, som dessutom kopplas samman med grannarnas, kommer att kräva betydande resurser.

Större utrymme för regionala infrastrukturprioriteringar

Inom ramen för den planering av infrastruktur de kommande åren som nu påbörjas ingår dagens länsanslag.

Landstinget Sörmland menar att de sex organ som har ansvaret för planering av den regionala infrastrukturen i det nya Svealands län bör få i uppdrag att ta fram en gemensam infrastrukturplan inför kommande planbeslut.

För att underlätta för planeringsorganen att samordna sitt arbete menar Landstinget Sörmland att det vore önskvärt att regeringen tillförde ytterligare medel för att säkerställa att investeringar som ökar tillgängligheten i Svealands län kan genomföras skyndsamt.

Säkerställ en relevant myndighetsgeografi redan 2019

Den frihet som dagens myndigheter har att organisera sin verksamhet på regional nivå är försvårande för dialogen mellan region och stat. Så har t ex åklagarmyndigheten och domstolsverket olika indelningar, trots en nära koppling.

Landstinget Sörmland hade önskat att de förändringar som bör ske för relevanta statliga myndigheter funnits med i delbetänkandet. De exempel på myndigheter som nämns – Trafikverket, Tillväxtverket och ESF-rådet – är alla tre myndigheter som i inget av fallen har en regional indelning som överensstämmer med geografin i det tilltänkta Svealands län.

Vidare har kommittén i dialog med regionala företrädare lyft fram ytterligare myndigheter som bör ha samma geografi för sin regionala organisation som de nya länen. De myndigheter som presenterats i kommitténs PM den 18 maj är Trafikverket, Tillväxtverket, ESF-rådet, Polisen, Säkerhetspolisen, Försvarsmakten, Inspektionen för vård och omsorg, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Skogsstyrelsen. Det finns även andra myndigheter som bör kunna komma ifråga, där den geografiska samstämmigheten med Svealands län i dag är obefintlig.

Regeringens proposition bör enligt vår uppfattning innehålla förtydliganden och klargöranden som går längre än de skrivningar som kommittén redovisar. Regeringen har mandat att säkerställa en ny geografi också för myndigheterna.

En lösning som skulle kunna övervägas är att från regeringens sida ge de mest relevanta myndigheterna i uppdrag att ha en harmoniserad regional organisation klar för de län som nu föreslås 2019.

Flerkärning struktur på förvaltningen i både stat och landsting

I det föreslagna Svealands län kommer det att finnas ett antal städer, som i dag är kärnor i sina respektive län. I dessa finns merparten av de större administrativa funktioner som såväl stat som landsting byggt upp.

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektormyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringsort eller -orter, när dessa ska ha en geografi som överensstämmer med det nya länet.

Landstinget Sörmland menar att det är av största vikt att samtliga dessa processer sker simultant och i ett sammanhang. Även om olika organ fattar formella beslut så bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås.

Bredare uppdrag till de nya landstingen

Sedan snart 20 år tillbaka har staten aktivt fört över ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet till den regionala politiska nivån. Från 2017 är det endast i Stockholms län som länsstyrelsen har det regionala utvecklingsansvaret. Även här pågår ett arbete som kan resultera i att ansvaret övergår till landstinget 2019.

Landstinget Sörmland tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret. Enligt kommittén ska landstingen framöver åläggas detta ansvar. Landstinget Sörmland menar att detta är ett klokt förslag som tydliggör att detta uppdrag kommer från staten.

Enligt direktiven ingår det inte i Indelningskommitténs uppdrag att föreslå någon förändring av uppgiftsfördelningen inom eller mellan den statliga och den kommunala nivån.

Landstinget Sörmland ser framför sig att det faktum att Sverige framöver kommer att bestå av sex jämnstarka län kommer att leda till att roller kommer att förändras såväl inom staten – mellan länsstyrelser och sektorsmyndigheter, men också mellan sektorsmyndigheter och regeringskansliet – som mellan landstingen och staten i olika skepnader. Det förändringar som ägt rum i förhållande till Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i den statliga myndighetssfären.

Landstinget Sörmland är villiga att tillsammans med övriga fem landsting/regioner i kommande Svealands län, och tillsammans med övriga landsting, föra en dialog med regeringen om att få möjlighet att på regional politisk nivå få mandat att ansvara för frågor inom såväl befintliga som nya politikområden. Vi ser till exempel framför oss att delar av reinvesterings- och investeringsanslaget för infrastruktur i vägar och järnvägar kommer att föras till det nya landstinget till följd av att allt fler vägar kommer att bli inomregionala i en större region. Även delar av arbetsmarknadspolitiken kopplat till kompetensförsörjningsfrågor, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering, bredband och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på områden som vi ser fram mot att få diskutera.

Medskick till Indelningskommittén inför slutbetänkandet

Samspel och utvecklade roller

Flernivåstyrning

Sedan snart 20 år tillbaka har regeringen valt att aktivt ge det regionala utvecklingsansvaret till den regionala politiska nivån, enligt kommittén framöver till landstingen. Landstinget Sörmland menar att detta är och varit en klok väg att gå inom ramen för utvecklingen av det som brukar benämnas politisk flernivåstyrning. Det är genom att via landstingen kanalisera ett territoriellt utvecklingsansvar som medborgarna kan utkräva politiskt ansvar för den regionala utvecklingen och därmed också föra en dialog om olika vägval.

Regeringen ger landstingen uppdrag i den nationella politiken

Med denna process har staten också valt att integrera det regionala självstyret i arbetet med att genomföra den statliga politiken på regional nivå. Regeringen ger landstingen uppdrag inte bara inom olika sakområden som hälso- och sjukvård utan också på ett övergripande plan för den territoriella utvecklingen. Det tydligaste exemplet på detta är den regionala utvecklingsstrategin, som de med det regionala utvecklingsansvaret har ansvar att ta fram och fastställa (vilket ju också landstingen genomgående ska ha enligt kommitténs förslag). I dag är det den regionala politiska nivån som ska leda arbetet regionalt med att förverkliga till exempel den Nationella strategin för hållbar tillväxt och regional utveckling, som har uppdrag kopplade till kompetensförsörjning, som utvecklar samspel med statliga myndigheter som till exempel Trafikverket, Kulturrådet och universitet/högskolor.

Den avgränsning som kommittén gör mellan å ena sidan statlig förvaltning och å andra sidan landstingens uppdrag bygger därmed på roller som nu håller på att försvinna.

Ett viktigt skäl för Landstinget Sörmland att bejaka bildandet av nya län är att den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis får statens förtroende att leda utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret.

Förändrade roller för statliga myndigheter

Landstinget Sörmland menar att kommittén har ett viktigt uppdrag i sitt slutbetänkande att genomföra analysen av hur ansvaret mellan å ena sidan sektorsmyndigheterna och å andra sidan länsstyrelsen både ser ut idag och hur det bör se ut i en ny geografi.

Vi vill understryka att vi ser att länsstyrelsen även fram över har en viktig roll. Men liksom för det nya landstinget ser vi att rollen kommer att vara en annan än den som finns i dag. Länsstyrelsen har en viktig roll i utvecklingsarbetet inom de sakområden där man är regional myndighet för de nationella sektorsmyndigheterna, till exempel Jordbruksverket eller Riksantikvarieämbetet. Men rollen blir då regional sektorsmyndighet. Vid sidan av denna roll kommer myndighetsrollen i form av tillstånd, tillsyn med mera.

Länsstyrelsernas uppdrag bör förstärkas och förtydligas, menar kommittén i sina skrivningar. Kommitténs resonemang bygger på att länsstyrelsen kan och ska väga samman statliga intressen och döma av motstridiga synpunkter. Vi ser fram mot en djupare analys av syfte och skäl till dessa skrivningar i slutbetänkandet. Ett förtydligande av länsstyrelsens uppdrag är viktigt för det framtida samarbetet med det nya landstinget.

I de skisser till lösningar som kommittén presenterar kommer ett tiotal myndigheter att av regeringen åläggas att organisera sig geografiskt enligt den nya länsindelningen. Detta görs för att man ska få samma territorium att verka inom som landstinget och länsstyrelsen. Flera av dessa myndigheter har beröringspunkter med varandra, men långt ifrån alla. Däremot kommer samtliga, enligt de kriterier som kommittén diskuterar, att vara involverade i det regionala utvecklingsarbetet, som leds av landstinget.

Samspelet landsting - myndigheter - regering

I en situation med ett betydligt färre antal landsting än dagens ändras också förutsättningarna för dialogen mellan staten och den regionala politiska nivån. Inom områden där staten skulle önska ett mer samlat agerande från de sex landstingen skulle en direkt dialog underlätta. Arbetet med nivåstruktureringen inom sjukvården kan tjäna som exempel, digitaliseringen av offentlig sektor kan vara ett annat.

Med endast sex landsting kan såväl sektorsmyndigheter nationellt som regeringen/regeringskansliet ha en direkt dialog med företrädare från hela landet samlande i ett sammanhang. Denna typ av dialoger förekommer enligt vår kunskap redan idag med de tre största landstingen i ganska betydande omfattning. De behöver etableras och utvecklas också med de nya större landstingen.

Vidare kan landstinget föra en direkt dialog med samtliga relevanta myndigheter i länet i ett sammanhang. Vi dessa tillfällen är länsstyrelsen en av flera viktiga myndigheter, bland annat i sin roll som regional myndighet för ett stort antal andra myndigheter som valt att inte ha en egen regional organisation.

Landstinget Sörmland ser fram mot att kommittén mycket noggrant analyserar den nya struktur som färre och större län får för samspelet mellan olika offentliga organ. Det gäller de nya landstingen, de nya länsstyrelserna, sektorsmyndigheterna regionalt och nationellt och inte minst regeringen.

Vi menar att kommittén i sitt fortsatta arbete måste söka alternativa lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Från Landstinget Sörmland välkomnar vi en fortsatt öppen och framåtsyftande dialog med kommittén i denna centrala fråga under det kommande arbetet.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Kommittén avser i sitt slutbetänkande att komma med förslag på beteckning på det som i dag är landsting.

Det är viktigt att hitta ett nytt begrepp. En så radikal förändring som den regionala samhällsorganisationen nu står inför underlättas om man också i ord synliggör att det är frågan om något nytt.

Landstinget Sörmland föreslår att man bygger vidare på den praxis som etablerats i samband med att landstingen övertagit det regionala utvecklingsansvaret. Begreppet region är etablerat för dessa landsting i dag, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån.

För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Sörmland

Avslutande kommentarer gällande det sörmländska perspektivet

När det gäller det specifikt sörmländska perspektivet är närheten till Stockholm central. Pendlingen, i båda riktningar, mellan Sörmland och Stockholm är omfattande. Inpendlingen till Stockholm från Sörmland, som andel av den totala inpendlingen till Stockholm, uppgår till cirka 25 procent. Endast Uppsala, som ju också föreslås ingå i den tänkta Svealandsregionen, har en större inpendling till Stockholm. Mot denna bakgrund är det viktigt att reformen inte bygger upp nya hinder för pendling, utan tvärtom söker underlätta detta. Stockholm är viktig för Svealandsregionen – och Svealandsregionen är viktig för Stockholm.

Vidare är det av stor betydelse att de nya administrativa gränserna inte fungerar som murar som motverkar rörlighet. Exempelvis är det viktigt för Sörmland att de i den sörmländska befolkningen som bor i gränslandet mot Stockholm respektive Östergötland fortfarande kan resa till Stockholm, Norrköping eller Linköping för hälso- och sjukvård.

Mälardalens högskola är viktig och central för Sörmland. Högskolan en viktig komponent i det regionala utvecklingsarbetet, som partner i utvecklingsprojekt kopplat till det sörmländska näringslivet och industrin samt som en viktig leverantör av kompetens in i den sörmländska hälso- och sjukvården. Högskolans utbildningar till exempelvis sjuksköterska, fysioterapeut, socionom och beteendevetare,

där många studenter som fullgör sin utbildning också stannar kvar i regionen för att arbeta, är av stor betydelse för Sörmlands kompetensförsörjning.

Om reformen med en ny regionindelning blir verklighet och den tänkta Svealandsregionen bildas, kan Nyköping komma att förlora sin status som residensstad och även förlora ett stort antal högkvalificerade jobb. Det skulle innebära en svår situation för Nyköping och dess utveckling. Sannolikt skulle landstingets förvaltningsorganisation liksom länsstyrelsen försvinna, åtminstone i nuvarande form och omfattning. Risker att länsstyrelsen försvinner är en risk som kvarstår trots att ansvarig minister lämnat besked om att länsstyrelsen blir kvar fysiskt i Nyköping. Sannolikt kommer det i den nya regionen att krävas en flerkärnig förvaltningsstruktur för att hantera regionens storlek i olika mått, men även trots detta kvarstår risk för Nyköping att drabbas vad gäller förlust av högkvalificerade jobb. Den nya regionen har ett ansvar för att begränsa denna typ av skadeverkningar som kan uppstå i regionindelningens kölvatten, i samband med val av dess förvaltningsstruktur. Ytterst har dock staten ett mycket stort ansvar i att begränsa eventuella skadeverkningar och här efterlyser Landstinget Sörmland kompensatoriska åtgärder. I praktiken handlar det om utlokalisering av statlig myndighet, en eller flera, till Nyköping. Närheten till Stockholm, goda kommunikationer som kommer att stärkas ytterligare i samband med att Ostlänken tas i drift samt Skavsta flygplats är några faktorer som gör Nyköping till en utmärkt lokaliseringsort för statlig myndighet.

Avslutningsvis vill Landstinget Sörmland understryka att det är positivt med en reform om ny regionindelning och att Sverige behöver starka regioner med jämbördig skattekraft. Vidare är landstingets uppfattning att finansieringsprincipen ska gälla även en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Landstinget Sörmland finansieras av staten. Statsbidragssystemet bör också justeras så att inte Svealandsregionen förlorar stöd om cirka 110 miljoner kronor. Det är givetvis mycket pengar men än viktigare kanske så är det en viktig symbolfråga nära sammankopplad med förslaget legitimitet. I slutbetänkandet förväntar sig Landstinget Sörmland att förslag om ny regionindelning omfattar hela den svenska geografien, oavsett vilket år ikraftträdande sker för de olika regionerna.

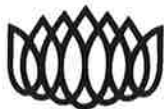
LANDSTINGET SÖRMLAND

Monica Johansson

Landstingsstyrelsens ordförande

Jan Grönlund

Landstingsdirektör

§ 119/16 Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Diarienummer: LS-LED16-1264

Behandlat av	Mötesdatum	Ärendenr
1 Landstingsstyrelsen	2016-09-20	§ 154/16
2 Landstingsfullmäktige	2016-10-11	§ 119/16

Landstingsfullmäktiges beslut

1. Yttrandet godkänns.
2. Landstinget i Sörmland förordar bildande av Svealandsregion år 2023.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Skriftliga reservationer

För Moderaterna reserverar sig Magnus Leivik, Ulf Westerberg, Charlotte Prennfors, Helena Koch, Christer Sundqvist, Filip Rundström, Ursula Falkringe, Robin Karlsson, Ingrid Jerneborg Glimne, Maria Gilstig, Per Grönberg, Abshir Osman, Birgitta Carlheim-Gyllensköld och Björn Zetterqvist, skriftlig reservation § 119/16 a.

För Socialdemokraterna reserverar sig Monica Johansson, Göran Andersson, Christine Gilljam, Christine Hagberg, Daniel Danon, Solveig Persson, Ove Melin, Peter Wirström, Daniel Flodqvist, Ingalill Widlund, Mikael Fältskog, Birgitta Andersson Leif Lindström, Sven Graff, Britta Bergström, Caisa Sävheden Larsson, Jane Löfstrand, Christina Södling, Roger Ljunggren, Camilla Holmgren, Therese Huru och Åsa Kratz, skriftlig reservation, § 119/16 b.

Yttranden

Särskilt yttrande Vård för Pengarna, bilaga § 119/16 c
Särskilt yttrande Liberalerna, bilaga § 119/16 d
Särskilt yttrande Sverigedemokraterna, bilaga § 119/16 e
Särskilt yttrande Kristdemokraterna, bilaga § 119/16 f
Särskilt yttrande Miljöpartiet, bilaga § 119/16 g

Yrkanden

Monica Johansson (S), Christine Gilljam (S), Carl Werner (MP), David Aronsson (V), Daniel Danon (S) och Christina Södling (S) yrkar bifall till av landstingsstyrelsens förslag samt av landstingsstyrelsen förslaget remissvar.

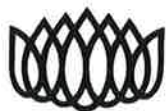
Magnus Leivik (M) yrkar i första hand, för Moderaterna, att Landstinget Sörmland ska lämna ett remissvar från Moderaterna.

Magnus Leivik (M) yrkar i andra hand för det fall landstingsstyrelsens förslag vinner bifall, för Moderaterna, att följande mening förs in i remissvaret på sidan ett avslutande det första stycket samt på sidan fem avslutande det första stycket, båda under rubrikerna "Ja till Svealands län och landsting": "Landstinget Sörmland avstyrker dock bildandet av Svealandsregionen år 2019".

Ingrid Jerneborg Glimne (M), Abshir Osman (M), Christer Sundqvist (M), Maria Gilstig (M), Ursula Falkringe (M), Per Grönberg (M), Helena Koch (M), Charlotte Prennfors (M) och Filip Rundström (M) yrkar avslag till av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar samt yrkar bifall till yrkanden från Magnus Leivik (M) i första och i andra hand.

Jonas Lindeberg (VfP) yrkar, för Vård för Pengarna, avslag till av landstingsstyrelsen föreslaget remissyttrande samt yrkar att Landstinget Sörmland ska lämna ett remissvar från Vård för Pengarna.

Jonas Lindeberg (VfP) yrkar, för Vård för Pengarna, därtill på ett tillägg till beslutet: Landstinget Sörmland ska anordna en folkomröstning där länets medborgare får rösta ja eller nej till att Södermanlands län ska ingå som del i den föreslagna storregionen Svealand (bestående av Dalarna, Gävleborg, Uppsala, Västmanland, Örebro och Sörmland), samt att Landstinget Sörmland skall rikta en skrivelse till Regering och Riksdag där man kräver att folkomröstningens resultat respekteras.

Anders Mansten (VfP) och Carl-Gustaf Wennerholm (VfP) yrkar bifall till förslag från Jonas Lindeberg (VfP).

Jonas Lindeberg (VfP) hemställer om att, för det fall Vård för Pengarnas remissvar inte vinner bifall, få lägga sitt föreslagna remissvar som ett särskilt yttrande till protokollet

Terese Askerstedt (MP) och Ann-Sofie Jacobsson (MP) yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag samt hemställer om att Miljöpartiet ska få lämna ett särskilt yttrande till protokollet.

Anton Berglund (SD), Kim Fredriksson (SD) och Bertil Malmberg (SD) yrkar avslag till av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar samt hemställer om att Sverigedemokraterna ska få lämna ett särskilt yttrande till protokollet.

Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD) yrkar bifall till av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar samt yrkar på ett tillägg till beslutet: att landstinget i Sörmland förordar bildande av Svealandsregion år 2023.

Mattias Claesson (C), Martina Johansson (C), Axel Wevel (C), Lotta Back (V) och Östen Eriksson (KD) yrkar bifall till av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar samt till tilläggsyrkande av Marie-Forslund Mustaniemi (KD).

Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD) hemställer om att Kristdemokraterna ska få lämna ett särskilt yttrande till protokollet.

Lena Zeller (L) yrkar, för Liberalerna, att Landstinget Sörmland ska lämna ett remissvar från Liberalerna.

Hans Lindberg (L) och Aziz Alis (-) yrkar bifall till förslag från Lena Zeller (L).

Lena Zeller (L) hemställer om att, för det fall det Liberalernas remissvar inte vinner bifall, få lägga sitt föreslagna remissvar som ett särskilt yttrande till protokollet.

Monica Johansson (S) och Daniel Danon (S) yrkar avslag till vart och ett av förslagen om att Landstinget Sörmland ska lämna remissvar från Moderaterna, från Vård för Pengarna och från Liberalerna.

Monica Johansson (S) och Daniel Danon (S) yrkar avslag till tilläggsyrkande från Magnus Leivik (M), avslag till tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP) samt avslag till tilläggsyrkande från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD).

Proposition 1

Ordföranden redogör för följande propositionsordning: först ska landstingsfullmäktige fatta beslut om vilket remissvar som godkänns och ska vara Landstinget Sörmlands. Detta ska prövas genom att ta fram ett huvudförslag samt ett motförslag.

Därefter ska de tre tilläggsyrkandena prövas, bifall mot avslag, var för sig.

Slutligen ska fullmäktige fatta beslut om särskilda yttranden får läggas till protokollet.

Landstingsfullmäktige godkänner föreslagen propositionsordning.

Ordföranden Åsa Kratz (S) ställer av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar, bifall mot avslag, och finner att landstingsfullmäktige bifaller av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar.

Ordföranden utser därmed av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar till huvudförslag.

För att få fram ett motförslag ställer ordföranden av Moderaterna föreslaget remissvar, bifall mot avslag, och finner att Moderaternas remissvar ska vara motförslag.

För att få fram ett motförslag ställer ordföranden av Vård för Pengarna föreslaget remissvar, bifall mot avslag, och finner att det avslås.

För att få fram ett motförslag ställer ordföranden av Liberalerna föreslaget remissvar, bifall mot avslag, och finner att det avslås.

Ordföranden ställer av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar mot av Moderaterna föreslaget remissvar och finner att landstingsfullmäktige bifaller av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar.

Votering begärs.

Reservation 1

För Sverigedemokraterna reserverar sig Anton Berglund, Thom Zetterström, Mica Vemic, Lars-Gunnar Karlsson, Göte Nilsson, Kim Fredriksson, Bertil Malmberg och Anders Ebenhardt.

För Vård för Pengarna reserverar sig Jonas Lindeberg, Lorena Ramos, Anders Mansten, Tomas Borin, Carl-Gustaf Wennerholm, Madeleine Forsberg, Jan Norberg och Jan Cahl, till förmån för Vård för Pengarnas föreslagna remissvar.

Votering 1

Ordföranden presenterar följande ordning:

Ett **ja** för bifall till landstingsstyrelsens förslag med av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar

Ett **nej** för bifall till landstingsstyrelsens förslag med av Moderaterna föreslaget remissvar

Voteringen får följande utfall:

Ja 37 röster

Nej 31 röster

3 personer avstår att omrösta.

Omröstningsresultat i voteringsbilaga, bilaga § 119/16 h.

Ordföranden finner att landstingsfullmäktige bifaller landstingsstyrelsens förslag i sin helhet med av landstingsstyrelsen föreslaget remissvar.

Proposition 2

Ordföranden ställer bifall till tilläggsyrkande från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD) under proposition och finner att det avslås.

Ordföranden ställer avslag till tilläggsyrkande från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD) under proposition och finner att det bifalls.

Votering begärs.

Votering 2

Ett **ja** för bifall till tilläggsyrkande från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD)

Ett **nej** för avslag till tilläggsyrkande från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD)

Omröstningen får följande utfall:

Ja 40 röster

Nej 27 röster

4 personer avstår från omröstning

Omröstningsresultat i voteringsbilaga, bilaga § 119/16 i.

Ordföranden finner att landstingsfullmäktige bifaller tilläggsyrkandet från Marie-Louise Forslund Mustaniemi (KD).

Reservation 2

För Miljöpartiet reserverar sig Ann-Sofie Jacobsson, Terese Askerstedt, Gladys Silva Mory och Carl Werner, till förmån för det egna särskilda yttrandet.

Proposition 3

Ordföranden ställer bifall till tilläggsyrkande från Magnus Leivik (M) under proposition och finner att det avslås.

Ordföranden ställer avslag till tilläggsyrkande från Magnus Leivik (M) under proposition och finner att det bifalls.

Votering begärs.

Votering 3

Ett **ja** för bifall till tilläggsyrkande från Magnus Leivik (M)

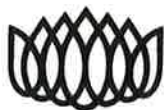
Ett **nej** för avslag till tilläggsyrkande från Magnus Leivik (M)

Omröstningen får följande utfall:

Ja 30 röster

Nej 41 röster

Omröstningsresultat i voteringsbilaga, bilaga § 119/16 j.

Ordföranden finner att landstingsfullmäktige avslår tilläggsyrkandet från Magnus Leivik (M).

Proposition 4

Ordföranden ställer bifall till tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP) under proposition och finner att det avslås.

Ordföranden ställer avslag till tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP) under proposition och finner att det bifalls.

Votering begärs.

Votering 4

Ett **ja** för bifall till tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP)

Ett **nej** avslag till tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP)

Omröstningen får följande utfall:

Ja: 30 röster

Nej: 41 röster

Omröstningsresultat i voteringsbilaga, bilaga § 119/16 k.

Ordföranden finner att landstingsfullmäktige avslår tilläggsyrkande från Jonas Lindeberg (VfP).

Reservation 4

För Vård för Pengarna reserverar sig Jonas Lindeberg, Lorena Ramos, Anders Mansten, Tomas Borin, Carl-Gustaf Wennerholm, Madeleine Forsberg, Jan Norberg och Jan Cahl, till förmån för Vård för Pengarnas tilläggsyrkande.

Proposition 5

Ordföranden frågar om Vård för Pengarna, Liberalerna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Miljöpartiet, var för sig, får lämna särskilda yttranden till protokollet och finner att det bifalls.

Sammanfattning

Landstinget Sörmland har mottagit delbetänkandet *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48) som skickats på remiss och där landstinget beretts möjlighet att lämna synpunkter.

I delbetänkandet redogör Indelningskommitténs för de utmaningar och hinder i den befintliga samhällsorganisationen och som ligger till grund för förslaget om ny regionindelning.

Indelningskommitténs bedömning är att sex regioner skapar en sådan utvecklingskraft att tillväxt kan ske i hela landet. En indelning i sex län och landsting ger möjligheter för alla delar i de nya länen både att utvecklas och att få del av den gemensamma utvecklingen samt bidra till den nationella tillväxten och den lokala välfärden.

Indelningskommittén föreslår ett bildande av Svealands län bestående av dagens Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. De kan då utgöra en stark samarbetspart till bland annat Stockholms län. Samverkan kring bland annat kollektivtrafik och transportinfrastruktur menar kommittén underlättas av att hanteras av två parter i stället för i dagens indelning. Detta område har inom hälso- och sjukvårdsområdet länge samverkat inom ramen för den något större Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Landstinget Sörmlands sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län är att det finns objektivet bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag landstingsstyrelsen den 20 september, § 154/16
Tjänsteutlåtande 2016-09-07

Yttrande - Delbetänkande av Indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län

Delbetänkande *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48),
sammanfattning

Beslutet expedieras till

Finansdepartementet/Indelningskommittén
Jan Grönlund, landstingsdirektör
Eva Andrén, chef staben för regional utveckling
Akten

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot landstingsfullmäktiges beslut till förmån för nedanstående remissvar, vilket var vårt förstahandsyrkande.

Vi reserverar oss också emot fullmäktiges beslut att avslå vårt andrahandsyrkande om att i remissvaret föra in följande mening: ”Landstinget Sörmland avstyrker dock bildandet av Svealandsregionen år 2019”.

Remissvar – Delbetänkande av indelningskommittén – Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Referens: Fi2016/02568/K

Landstinget Sörmland har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet från Indelningskommittén och avger härmed följande synpunkter.

Sammanfattning

Indelningskommittén har föreslagit att Sverige ska bestå av sex regioner i framtiden, varav tre ska bildas år 2019. Sörmland ska tillsammans med Örebro, Västmanland, Uppsala, Gävleborg och Dalarna ingå i Svealands läns landsting. Huvudsyftet till reformen är att skapa en ändamålsenlig samhällsorganisation där staten tillsammans med starka regionala organ samverkar utifrån ett tydligt medborgarperspektiv.

Landstinget **avstyrker** förslaget i sin helhet med anledning av att det saknas belägg för *bestående fördelar* för den föreslagna regionen som helhet, samt för de ingående länen och landstingen. Förändringar i den regionala indelningen måste bygga på en folklig förankring och medborgarnytta, något som den nuvarande utredningen inte har kunnat belägga.

Enligt en undersökning, genomförd av Novus, är en absolut majoritet, 55 procent, av invånarna i Sörmland emot bildandet av Svealands läns landsting och endast 22 procent är för. Landstinget menar vidare att frågan om ny regional indelning är av sådan karaktär att den bör liknas med en grundlagsfråga, och därför födrar ett brett politiskt stöd, gärna med ett mellanliggande allmänt val.

Om remissvaret

Remissvaret kommer i huvudsak att ta sin utgångspunkt i att bedöma det lagda förslaget i delbetänkandet från Indelningskommittén, inte i att beskriva hur man bör mildra de negativa konsekvenserna om det ändå genomförs – till exempel hur Sörmland bör kompenseras när kvalificerade arbetstillfällen försvinner, osv.

Landstinget är inte kategoriskt motståndare till ändrad regional indelning, men anser att en sådan förändring ska kvalificera sig genom ett antal kriterier, såsom bygga på ett underifrånperspektiv, folklig förankring och medborgarnytta.

Indelning i län och landsting

Landstinget kan inte acceptera den föreslagna *geografiska indelningen*, Svealands läns landsting. Det föreslagna området bedöms inte vara optimalt till sin storlek för att skapa en effektiv förvaltning. Av svenska landsting är det små och medelstora landsting som levererar de bästa välfärdstjänsterna till de lägsta kostnaderna.

Landstinget **avstyrker** förslaget till geografiskt område, framförallt med hänsyn till bristande folklig legitimitet. Förslaget bedöms inte ge bestående fördelar för Sörmland eller övriga län. Det finns mycket litet som binder samman befolkningarna, till exempel ur historisk eller geografisk utgångspunkt. Vidare saknas de funktionella samband som ofta anges som goda förutsättningar för att skapa fler jobb och ökad tillväxt.

1

Indelningskommittén menar att större regioner medför att landstingen blir mer resursstarka utan att kunna belägga påståendet. Sex fattiga landsting blir inte en rik region. Däremot är det riktigt att byråkratin sväller när organisationerna växer, men begreppet "planeringskapacitet" får inte förväxlas med den sedvanliga betydelsen av begreppet "resurser". Västra Götalandsregionen har till exempel sedan sin tillkomst höjt skatten med två kronor, och är ändå bara en tredjedel av den geografiska ytan av Svealandsregionen.

Landstinget betonar Sörmlands beroende med framförallt Stockholm, som utgör landets tillväxtmotor. Den största arbetspendlingen utom länet går idag till Stockholm, och det är angeläget att en regionreform bygger synergieffekter på den befintliga arbetsmarknadsregionen i Mälardalen, och inte raserar den. Det finns i detta område redan idag fungerande samverkansorgan, vilka behöver utvecklas istället för avvecklas.

Folklig förankring

Landstinget anser att det är mycket angeläget att en ny region får legitimitet från invånarna och det är angeläget att demokratiska aspekter analyseras mer ingående. För närvarande saknar förslaget om ny regionindelning folkligt stöd i sak, samtidigt som medborgardialogen varit obefintlig.

Enligt en undersökning, utförd av Novus i juni 2016, visar att 55 procent av sörmlänningarna är emot bildandet av en Svealandsregion, och endast 22 procent är för. Bland kvinnor är 60 procent emot, och endast 13 procent för. I södra Sörmland är 70 procent emot och 14 procent för.

Indelningskommittén eller dess uppdragsgivare har inte stimulerat till offentlig debatt och den allmänna kännedomen om de föreslagna förändringarna är mycket låg. Landstinget anser att en sådan genomgripande reform av den lokala självstyrelsen **måste** föregås av en livlig och omfattande politisk dialog med de berörda, vilket inte har varit fallet och därför i sig är en grund för att avstyrka förslaget.

Förändringen av den regionala indelningen är av sådan karaktär att den ska liknas med en grundlagsändring, och behöver vara föremål för en bred politisk överenskommelse och föregås av allmänt val.

Demokrati

Landstinget anser inte att demokratin stärks genom att öka avståndet till väljarna, även om det i praktiken öppnar för de folkvalda att ta fler impopulära beslut. Indelningskommittén menar att det är utvecklande för den lokala demokratin om de folkvalda har kapacitet att leverera välfärd av hög kvalitet, och så att säga hålla det man lovar. Då är det viktigt att notera att den bästa sjukvården inte finns i de största landstingen.

Den lokala självstyrelsen har tjänat landet väl, och idag har Sverige världens bästa sjukvård. Eftersom de största sjukvårdshuvudmännen *inte* har den bästa sjukvården – utan tvärtom – så är det små och medelstora landsting som har bästa förutsättningar att bygga och utveckla den lokala sjukvården efter befolkningens och omvärldens växande krav och förväntningar, och därmed bidra till stärkt lokaldemokrati.

Landstinget anser *inte* att de demokratiska frågorna är tillräckligt väl utredda, till exempel formerna för politiskt engagemang på fritiden i en föreslagen betydligt större region än dagens landsting. Frågan om legitimitet i en folkvald församling är komplex och måste också utredas ytterligare. Anser till exempel invånarna att besluten är legitima om deras del av regionen konsekvent och återkommande drabbas av de strukturella förändringar som delbetänkandet förutskickar?

Den föreslagna Svealandsregionen uppgår till 71 000 km², vilket är mer än tre (3) gånger så stort som Västra Götalands län eller mer än elva (11) gånger så stort som Stockholms län. Från Nyköping kommer det att vara närmare till Köpenhamn, Oslo, Helsingfors och Tallinn – än från ena änden till den andra i regionen. Stora avstånd påverkar förutsättningarna för väljarna att utkräva ansvar och skaffa sig en helhetsbild, samt förutsättningarna att engagera sig politiskt.

Det svenska statskicket bygger på en representativ demokrati och förutsätter att väljarna känner starkt förtroende för de folkvalda och har god kännedom om den aktuella politiken. För Sörmland innebär förslaget om bildandet av

en Svealandsregion ett kraftigt minskat antal folkvalda, utan att konsekvenserna av detta är analyserade. Vad innebär det om antalet folkvalda från Sörmland minskar från 71 till 15?

Landstinget vill framhålla att ryggraden i den svenska demokratin bygger på att vem som helst ska kunna engagera sig politiskt. Förutsättningarna för att vara fritidspolitiker är därmed inte en fråga som får hastas förbi, utan är en av de mest centrala frågeställningarna ur demokratisynpunkt. Landstinget menar att utredningen inte har analyserat denna typ av konsekvenser tillräckligt väl.

Landstinget anser att den demokratiska förankringen både i själva processen att reformera den svenska regionala nivån och att forma innehållet i de nya regionerna är mycket viktigt. De politiska partier som driver indelningsfrågan har inte heller manifesterat prov på någon medborgardialog, och därmed riskerar ett redan utbrett missnöje med demokratiunderskott att spås på ytterligare när beslut fattas ovanifrån.

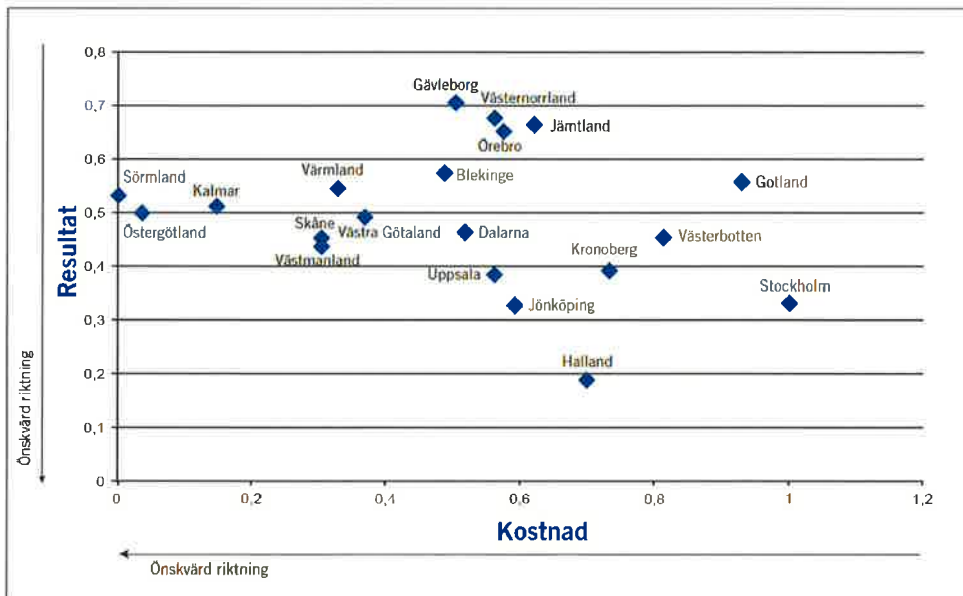
Allmänt om hälso- och sjukvård

Svensk hälso- och sjukvård håller mycket hög kvalitet och effektivitet ur ett internationellt perspektiv. Det är därför angeläget att särskilt belysa vilka problem en regionreform ska lösa. Landstinget menar att varje förändring av den regionala indelningen måste ta utgångspunkt i vilka problem som ska lösas, på vilket sätt medborgarna ska få större nytta. Utredningen har inte redovisat vad som ska bli bättre för den enskilde.

Landstinget noterar vad som *inte* framkommer i delbetänkandet eller i den allmänna debatten, nämligen påståendet att primärvården eller länssjukvården blir bättre av en regionreform. För landstingets vidkommande utgör dessa delar cirka 95 procent av kostnaderna, och en ännu större andel av patienterna.

Ur ett internationellt perspektiv är den svenska sjukvården mycket effektiv¹, och jämfört med Sörmland har alla andra landsting högre strukturkostnader för hälso- och sjukvården per capita. Stora landsting som Skåne och Västra Götaland uppvisar samma medicinska resultat, men till högre kostnad. Sammantaget finns det inget som styrker att stora huvudmän/sjukhus skulle ha bättre resultat eller lägre kostnader.

Tabell. Matris för jämförelse av effektivitet bland svenska landsting

Indelningskommittén menar att den administrativa kapaciteten (sid 150), vilket på vanlig svenska kallas byråkrati, stärks genom större regioner. Landstinget instämmer i detta, men instämmer inte i att det är önskvärt. I den mån ett

¹ http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2015/01/Diskussions-PM_effektivare_resursutnyttjande_webb.pdf

Abc

en

eller flera landsting idag känner behöver anställda fler byråkrater finns inget som hindrar att så sker, ensamt eller i förening. Många personer med god insikt i den svenska sjukvårdsmodellen gör dock bedömningen att det behövs *färre* av dessa byråkrater.

En sammanläggning av sjukvårdshuvudmän medför att hälso- och sjukvården behöver ensas under en gemensam organisation. En ny region ska ha en ny, gemensam personalpolitik, ersättningsmodell, modell för facklig samverkan, kunskapsstyrning mm. Enbart med utgångspunkt från de praktiska svårigheterna att hinna med alla nödvändiga organisatoriska förändringar **avstyrker** landstinget att en ny indelning genomförs till år 2019, utan att närmare analyser och bedömningar är genomförda.

Indelningskommittén menar att ett av de viktigaste skälen till reformen är att skapa förutsättningar för strukturella förändringar av sjukvården, utan att ge exempel på vad det är i praktiken. Företrädare för regeringen har emellertid gjort klart att det handlar om att Sverige behöver färre akutsjukhus.² Samma politiska ambition har även uttalats av ledande politiska företrädare för angränsande landsting. Landstinget instämmer *inte* med regeringen att en sådan strukturell förändring med automatik är önskvärd.

Sörmland har idag tre (3) akutsjukhus: Mälarsjukhuset i Eskilstuna, Nyköpings lasarett och Kullbergsska sjukhuset i Katrineholm. Mot bakgrund av regeringens uttalade ambition att faktiskt stänga akutsjukhus torde åtminstone ett av ovanstående sjukhus att vara i farozonen.³ Mälarsjukhuset på grund av sin närhet till Centrallasarettet i Västerås, Nyköpings lasarett på grund av ständiga överbeläggningar och Kullbergsska på grund av sin litenhet. Landstinget delar emellertid *inte* denna uttalade ambition att centralisera akutvården.

Sammantaget **avstyrker** landstinget förslaget om att slå samman landsting med delbetänkandets utgångspunkter att det leder till ökad byråkrati, fjärrar de folkvalda från väljarna och skapar förutsättningar för impopulära nedläggningar av Sörmlands akutsjukhus.

Vård på lika villkor

Enligt Vårdbarometern är *inte* invånarna i de största landstingen mest nöjda, till exempel i fråga om huruvida man har tillgång till den vård man behöver, om det är rimliga väntetider, om man har förtroende för sjukvården osv. Landstinget noterar därför att *saknas bestående fördelar*, även enligt delbetänkandet, för åtminstone lejonparten av hälso- och sjukvården.

Indelningskommitténs delbetänkande återkommer i många stycken (bl.a. sid 107, 149, 152, 229, 338) om att stora landsting ger bättre förutsättningar att erbjuda likvärdig vård eller vård på lika villkor. Här nedan anges ett urval av dessa resonemang.

Det kan också konstateras att flera landsting i dag saknar tillräckligt befolkningsunderlag och resurser för att kunna göra effektiva investeringar och för att kunna bära, utveckla och rekrytera spetskompetens och kunna ta emot och omsätta ny kunskap. Detta försvårar möjligheten att ge hela befolkningen tillgång till likvärdig vård av god kvalitet.

Asymmetrin mellan dagens län och landsting när det gäller bland annat befolkningsunderlag och antal kommuner medför en regional obalans som äventyrar likvärdigheten över hela landet. Det medför skillnader i vilken vård medborgarna får och vilka förutsättningar länen har för en positiv regional utveckling. Genom att bilda mer jämnstarka län och landsting ökar möjligheterna att skapa likvärdiga förutsättningar i alla delar av landet.

Om samtliga landsting har förmågan att ansvara för det regionala hälso- och sjukvårdssystemet skapar det också goda förutsättningar för statens styrning. Staten genomför en stor mängd insatser i syfte att förbättra vården och tillförsäkra invånarna en likvärdig vård i hela landet.

Olika storlek på rikets landsting ger ojämlika förutsättningar vad gäller möjligheten att garantera alla invånare tillgång till likvärdig vård av hög kvalitet.

Att landstingen dessutom är av varierande storlek bidrar till ojämlika förutsättningar när det gäller möjligheten att upprätthålla tillgången till en god och säker vård på lika villkor. Detta bidrar sammantaget till att dagens struktur försvårar möjligheterna att tillgodose hela befolkningens tillgång till likvärdig vård av god kvalitet.

² <http://www.st.nu/medelpad/sundsvall/sjukvardsministern-vi-har-for-manga-akutsjukhus-i-sverige>

³ <http://www.dagensmedicin.se/artiklar/2016/06/29/ministern-toppar-listan-trots-kritik/>

Ovanstående resonemang saknar dock empiriskt stöd. Vårdbarometern visar att stora landsting i praktiken är sämre på att erbjuda likvärdig vård⁴. I en viktig aspekt, nämligen förmågan att ge vård på lika villkor, ligger alla tre stora landsting i botten – medan Sveriges minsta landsting, Gotland, ligger i topp.

En jämförelse av nationella kvalitetsregister och Öppna jämförelser ger också vid handen att det *inte* finns något samband mellan storleken på sjukvårdshuvudmannen och kvaliteten på sjukvården. Bäst cancervård finns inte i de tre stora landstingen, inte heller lägst dödlighet vid hjärtinfarkt, kortast responstid för ambulans, lägst andel överbeläggningar eller lägst strukturerad kostnad per invånare osv. Inte i någon av alla tillgängliga jämförelser av svensk sjukvård (en ganska ansenlig mängd) kommer de alla tre stora landstingen bäst ut samtidigt.

Landstinget noterar att det *inte* finns några belägg för att hälso- och sjukvården är bättre eller mer likvärdig, eller mer tillgänglig eller mer effektiv i stora landsting än i små och medelstora landsting. I själva verket har den svenska modellen med ett 20-tal landsting medverkat till att skapa världens bästa sjukvård till en av de lägsta kostnaderna i västvärlden. Detsamma kan för övriga sägas inom få andra svenska politikområden.

Högspecialiserad sjukvård

Sveriges bästa universitetssjukhus har inte något av de tre största landstingen som huvudman, inte heller är det ett av landets största universitetssjukhus⁵. Det finns i dagsläget inga statistiskt säkerställda samband mellan storlek på huvudman/sjukhus och goda resultat i form av hög kvalitet, effektivt resursanvändande eller hög tillgänglighet.

En viktig utgångspunkt i delbetänkandet är att avskaffa dagens samverkansnämnder för att skapa smidigare beslutsprocesser i frågor om så kallad nivåstrukturering (ett komplicerat ord för centralisering). Det är sant att dagens centralisering av till exempel avancerad cancervård ibland kan upplevas ta för lång tid, men man ska då tydligt bära i minnet att den längsta tidsutdräkten sker inom professionen och inte i politiken. Att avskaffa samverkansnämnden kommer därför inte att förkorta ledtiderna särskilt mycket.

Landstinget anser inte att det bästa sättet att säkra tillgången till högspecialiserad sjukvård för sörmlänningarna är att själva bli delägare i ett eller flera universitetssjukhus. Tvärtom riskerar ett sådant delägarskap att vara till nackdel för invånarna, jämfört med dagens lösning där Landstinget Sörmland kan förhandla med flera vårdgivare och välja den bästa lösningen.

För nuvarande huvudmän av universitetssjukhus måste *inte* ett utökat delägarskap vara det bästa för att skapa en effektiv verksamhet av god kvalitet. Det bästa patientunderlaget ärver man inte, det förtjänar man. Idag sker en, förvisso i praktiken symbolisk, förhandling med universitetssjukhusen om den högspecialiserade vården. En mycket viktig komponent i detta avtal bygger på att vården ska ges på rätt sätt i rätt tid. Många gånger skapar det nödvändig förändringskraft som annars inte hade varit möjlig.

Landstinget vill emellertid framhålla att Värmlands frånfalle skapar stora störningar för den högspecialiserade verksamheten vid Universitetssjukhuset i Örebro (UiÖ), inklusive läkarutbildningen mm. Landstinget anser att utredningen allvarligt brister i detta avseende då risken är påtaglig att UiÖ i fortsättningen inte klarar av att upprätthålla kompetensen som ett universitetssjukhus. Det är inte en enskild fråga för Region Örebro län, utan påverkar alla län i Uppsala-Örebro-regionen negativt, samtidigt som Västra Götaland, enligt utredningens egna resonemang, kommer att gynnas obetydligt.

För Sörmland kan ett delägarskap i Universitetssjukhuset i Örebro samt Akademiska sjukhuset leda till minskad valfrihet för patienterna, trots de instiftade rättigheterna i patientlagen. För skattebetalarna medför de ökade risker att betala framtida ekonomiska underskott, och för medborgarna är den sammantagna nyttan mycket liten.

Sammantaget anser landstinget att utredningens förslag inte ger vid handen på vilket sätt den högspecialiserade vården för sörmlänningarna blir av bättre kvalitet, mer tillgänglig eller resursstarkare. Av det följer också att landstinget **avstyrker** förslaget med denna utgångspunkt.

⁴ [http://www.vardbarometern.nu/PDF/Vardbarometern_arsrapport_2015_WEBB_\(slutversion\).pdf](http://www.vardbarometern.nu/PDF/Vardbarometern_arsrapport_2015_WEBB_(slutversion).pdf) (s 24)

⁵ <http://www.dagensmedicin.se/artiklar/2015/01/14/linkoping-tillbaka-pa-toppen/>

Regional tillväxt

Det är naturligtvis en viktig samhällsuppgift att bidra till fler arbetstillfällen och ökad tillväxt. De regionala aktörerna, i samverkan med staten, är inget undantag. Landstinget menar att det finns utrymme för mer effektiv organisation av det regionala ansvaret i fråga om till exempel kollektivtrafik och infrastruktur. Landstinget understryker att målet om en enhetlig organisering inte är överordnad ett bra innehåll.

Stockholm är otvetydigt Sveriges tillväxtmotor, och det utan att ha ett direktvalt beslutsorgan för regionala utvecklingsfrågor. Det har tvivelsutan varit viktigare att besluten fattats med omdöme. Lokal symmetri är självklart inte av ondo, men är i sig själv inget ändamål heller. Landstinget menar att en övertro på enhetliga lösningar och organisatoriska modeller riskerar att stjåla fokus från innehållet och förmågan till lokala anpassningar.

Landstinget framhåller att Stockholm är länets viktigaste samarbetspart i fråga om att skapa regional tillväxt och fler jobb hemma och i närområdet. Sådana exempel är samarbetet med kollektivtrafik, etablerandet av ytterligare tågtrafik och satsningar på infrastruktur, däribland Ostlänken. Landstinget menar att en regionalisering inte får medföra att denna samverkan utarmas eller påverkas negativt.

Indelningskommittén menar att ett av de viktigaste motiven till en regionreform är att planeringskapaciteten stärks i fråga om regional tillväxt. Resonemanget är att stora regioner har bättre förutsättningar att hålla sig med administratörer som kan matcha de statliga byråkraterna, och således bistå de folkvalda politikerna att vinna förhandlingarna om investeringar i till exempel infrastruktur.

En jämförelse av hur de statliga investeringsmedelen fördelar sig över landet visar dock att de tre största länen inte utmärker sig, inte heller utmärker de sig i fråga om tillväxt i mått som bruttoregionalprodukt. Landstinget menar därför att det saknas bevis för att de tre stora länen skulle klara sig bättre i statliga förhandlingar, eller att de har bättre tillväxt enbart till följd av sin planeringsmässiga kapacitet.

Landstinget anser att staten bör vara öppen för förändringar av hur länen väljer att organisera frågorna kring regional utveckling, men **avstyrker** kravet på enhetlig organisering.

Regional kultur

Landstinget bedriver idag viktig kulturverksamhet över hela länet, med en omsättning på cirka 250 miljoner kr, och den kan komma att påverkas på ett mycket omfattande sätt vid en regionreform, såväl direkt som indirekt. Det är beklagligt att den regionala kulturen inte omfattats av kommitténs delbetänkande, och således går det inte att avgöra om förslaget leder till bestående fördelar eller inte.

Ekonomiska frågor

En utblick över landet visar att Sveriges bästa landstingsekonomi inte återfinns hos de tre största landstingen. De landsting som höjt skatten minst under 2000-talet är alla små och medelstora; Blekinge, Örebro, Västmanland och Västerbotten. Stockholm har gjort rekordstora höjningar och Västra Götaland har höjt skatten med två (2) kronor sedan start. Stora landsting verkar således inte vara bättre på att stå emot skatthöjningar och har inte heller haft en lägre kostnadsutveckling inom hälso- och sjukvården.

Landstinget anser att de ekonomiska frågorna kring en regionreform behöver utredas mer grundligt, för att på bästa sätt tillvarata möjligheter och åtgärda de problem som följer. Bland annat behöver det genomföras en tydlig redovisning av inkomst- och kostnadsutjämnningen och effekterna av skattesystemet. För skattebetalarna i Sörmland medför bara själva ensandet av landstingskatten en höjning med drygt 30 öre, och för många kommuner medför det ytterligare höjningar. För en vanlig familj handlar det om flera tusen kronor per år bara till följd av att skattesatserna ska ensas.

Landstinget anser att den kommunala finansieringsprincipen även ska gälla denna reform, vilket innebär att staten måste svara för de extra kostnader som belastar kommuner och landsting. En förutsättning är således att staten i god tid återkommer med konkreta förslag på finansiering i dessa delar.

Den bärande idén bakom delbetänkandet är att stora regioner per definition är resursstarka. Några sådana belägg redovisar dock inte Indelningskommittén, utan konstaterar bara att stora organisationer har mycket byråkrati och att det kan vara bra att ha ibland. Landstinget anser å sin sida inte att mer byråkrati är svaret på särskilt många frågor.

Statens organisation

Landstinget anser att det är önskvärt med en ökad statlig samordning för att skapa en effektivare samhällsorganisation och bidra till bättre välfärd och ökat välbefinnande. Det är viktigt att den statliga indelningen utreds och förtydligas senast i samband med en nationell regionalisering.

Det allvarligaste hindret för regional utveckling har inte varit den lokala nivåns asymmetri, utan den statliga nivåns. Landstinget anser att det är betydligt mer angeläget att statens lokala representation med alla myndigheter och verk organiserar sig enhetligt, i syfte att underlätta den externa och interna samverkan, än att tvinga hälso- och sjukvården till mödosam omorganisering under årtal framöver.

Att det lokala självstyret är asymmetriskt utformat är inte det verkliga hindret för att öka effektiviteten i relationerna mellan olika offentliga aktörer, utan den enorma variation som de statliga myndigheterna uppvisar både i form, ansvar och funktion. Staten skulle kunna bidra till ökad kraftansträngning kring regional utveckling genom att ensa sin egen organisation.

Processen

Landstinget bedömer att det är mycket kort om tid för att ändra indelningen av län och landsting till år 2018 respektive 2019. Många upplever processen som forcerad utan tid för eftertanke och dialog.

Ett gemensamt ikraftträdande tidigast år 2023 skapar möjligheter för en starkare folklig förankring, både i sak och i process, samt en ökad överföring av kompetenser från den statliga nivån till den regionala nivån. Ur demokratisk aspekt är det också angeläget att reformen föregås av allmänt val.

Landstinget anser inte att delbetänkandet uppfyller kraven på allsidighet och opartiskhet. Regionerformen beskrivs endast ut positiva aspekter, några negativa konsekvenser finns överhuvudtaget inte, och väldigt få aspekter problematiseras. Ytterligare många angelägna frågor utreds överhuvudtaget inte. Mot bakgrund av utredningens bristande kvalitet **avstyrker** landstinget förslaget om bildandet av Svealandsregion.

Magnus Leivik
Gruppledare (M)

Moderata landstingsgruppen
Landstinget Sörmland
611 88 Nyköping

me ⁷ *de*

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I LANDSTINGET SÖRMLAND

Reservation i ärende LS-LED16-1264-5

Socialdemokraterna ser vikten av indelningskommitténs förslag i delbetänkandet *Regional indelning – tre nya län* (SOU 2016:48). För att den sörmländska hälso- och sjukvården skall få vidare möjlighet att utvecklas tillsammans och i relation med Örebro-Uppsala sjukvårdsregion samt den tilltänkta Svealandsregionen, ser vi positivt på ett bildande av Svealandsregionen år 2019.

Socialdemokraterna reserverar sig mot tilläggsyrkandet att Svealandsregionen skall bildas först 2023.

Monica Johansson

Landstingsstyrelsens ordförande (S)

Remissyttrande – Delbetänkande av indelningskommittén – Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Föreslagen Svealandsregion skulle vara mycket dålig för invånarna i Sörmland med församringar inom ett stort antal områden utan att en enda förbättring kunnat identifieras. Dessutom tas beslutet helt utan att lyssna på medborgarnas vilja.

Som befolkningsföreträdare för sörmlänningarna yrkar därför Vård för Pengarna på att:

- 1. Det av landstingsledningen framlagda förslaget till remissyttrande förkastas och Landstinget Sörmland istället avger nedanstående remissyttrande.**

Landstinget Sörmland säger bestämt NEJ till indelningskommitténs förslag till ny regionindelning

Den viktigaste funktionen för framtida regioner kommer även i fortsättningen att vara hälso- och sjukvård. Det lagda förslaget innebär en försämring för invånarna i Sörmland jämfört med nuvarande organisation av regionsjukvården och missar helt möjligheten att istället omorganisera vårdregioner efter naturliga kommunikationsstråk och närhetsprinciper. Vi befarar exempelvis att Örebro status som universitetssjukhus och läkarutbildningsort skulle vara i fara, att möjligheterna att söka vårdssamarbeten utanför regionen skulle minska, samt att avståndet mellan ledning och invånare kraftigt kommer öka med sämre möjligheter att påverka lokala vårdutbud och med överhängande fara för nedläggning av flera av Sörmlands sjukhus.

Även avseende övriga regionala utvecklingsfrågor är det framlagda förslaget dåligt då vi inte kan se att det finns förutsättning för naturlig utveckling och samarbeten kring kollektivtrafik, arbetsmarknad eller infrastruktur. De föreslagna samarbetsparterna för Sörmlands län har alltför få gemensamma beröringspunkter. Vi saknar även samordning med övriga statliga myndigheters regionala indelningar.

Vi anser att väljarna av demokratiska skäl måste få chans att förkasta detta katastrofala förslag i ett riksdagsval och av den anledningen är 2023 det tidigaste datum som kan tänkas bli aktuellt för en ny regionindelning. Dessutom vore det djupt olyckligt att stressa fram en sådan genomgripande förändring.

Vi vill för övrigt anmärka på den totala avsaknaden av kompromissvilja och oförmågan att ta in avvikande åsikter som demonstrerats av indelningskommittén.

161011

Jonas Lindeberg, Vård för Pengarna

7. Remisyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Yttrande

Landstinget Sörmland har av regeringen beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat betänkande.

Liberalerna i Landstinget Sörmland ställer sig positiva till att Sverige ska vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och regionplanering. Vi ställer oss dock inte bakom delbetänkandets förslag på vilka landsting/regioner som ska slås samman eller datum för den regionindelningen som inkluderar Sörmland.

Idag är Sörmland tätt förbundet med Stockholms län vad gäller arbetsmarknad, pendling och infrastruktur. Mot bakgrund av detta är det Liberalernas mening att en framtida regionbilning ska innehålla Sörmlands län och Stockholms län som två parter. Om man trots allt väljer att gå vidare med bildandet av Region Svealand är det vår mening att samtliga nya regioner i Sverige ska bildas samtidigt och att detta ska ske tidigast 2023.

I de direktiv som lämnades när regeringen beställde den aktuella utredningen betonades naturliga samband och gemensam arbetsmarknad som starkt bärande faktorer i ett kommande förslag till regionindelning. Liberalerna anser att dessa frågor kommit att spela en alltför undanskymd roll i det nu aktuella förslaget. Faktum är att det är svårt att hävda att Svealandsregionen binds samman av vare sig naturliga samband eller en gemensam arbetsmarknad. Vi anser att Sörmlands arbetsmarknad och naturliga samband är kopplade i första hand till Stockholm.

I de bildanden av storregioner som genomförts i Sverige, Region Skåne och Region Västra Götaland 1997 respektive 1998, kan vi inte finna några entydiga bevis för att regionaliseringen inneburit några tydliga fördelar för regioninvånarna vad gäller landstingens uppgifter i allmänhet eller hälso- och sjukvården i synnerhet. Istället kan man i mätningar se att det ofta är medelstora eller små landsting som redovisar bäst resultat både vad gäller hälso- och sjukvårdens kvalitet, tillgänglighet och ekonomi.

En annan viktig aspekt är det faktum att Landstinget Sörmland har en mycket låg skattenivå, 10,77 kr, i jämförelse med övriga landsting iden föreslagna Svealandsregionen. Medelskattenivån i de övriga fem landstingen i den tänkta storregionen är betydligt högre, 11,36 kr. Klart är att bildandet av en Region Svealand skulle innebära en betydande höjning av landstingsskatten för sörmlänningarna. Denna skattehöjning, vars huvudsakliga syfte endast är att harmonisera skattesatserna i den tänkta storregionen, skulle inte stärka hälso- och sjukvården.

Förenklat innebär förslaget att länsinvånarna i Sörmland, vars landsting är skuldfritt och ekonomiskt välskött, ekonomiskt sett är förlorare vid en regionbildning. Samtidigt är länsinvånarna i Dalarna ekonomiska vinnare då deras landstingskatt sänks samtidigt som Landstinget Dalarnas ackumulerade underskott fördelas jämnt bland samtliga invånare i den förslagna storregionen.

Avslutningsvis är det vår mening att ett så omfattande och viktigt beslut som en ny regionindelning måste ta sin utgångspunkt i stark folklig förankring. Liberalerna i Landstinget Sörmland anser att denna folkliga förankring saknas i Sörmland och att förslaget att bilda Region Svealand därmed saknar nödvändig legitimitet bland länsinvånarna.

Lena Zeller (L)

Lena Zeller

lue or

Särskilt yttrande

Remisyttrande - Delbetänkande av
indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län
(SOU 2016:48)

Sverigedemokraterna ställer sig negativa till den tilltänkta Svealandsregionen.

Det här är en fråga som är av stor vikt och definitivt förändrar och omdanar vårt samhälle. Utöver att makten kommer längre bort från folket så ser Sverigedemokraterna en stor risk för sämre kostnads kontroll då den nya regionen blir mer svårstyrd med anledning av dess storlek.

Risken för förflyttning och nedläggning av vårdenheter ökar. Det kan vi se med facit av andra regionsammanslagningar, bland annat i Skåne län.

Dessutom har vi en bild av att sammanslagningen saknar folkligt stöd i Södermanland. Därför ser vi det som en självklarhet att en så pass viktig förändring föregås av en folkomröstning. Alternativt att folket har en möjlighet i de allmänna valen att även ta ställning till den här frågan.

För Sverigedemokraterna

Anton Berglund

Ärende 7: Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Särskilt yttrande

Större regioner – ett steg i rätt riktning

Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland stödjer inrättandet av färre och större regioner i Sverige. På det sättet minskar vi antalet administrativa gränser som många gånger har spelat ut sin roll. Dessutom behövs det en kraftig regional samhällsorganisation som kan möta framtidens utmaningar när det gäller tillväxt, sysselsättning och hälso- och sjukvård.

Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland har i första hand förespråkat att Sörmland ska ingå i Region Stockholm, i andra hand regionbildning mellan Uppsala, Sörmland och Västmanland. I dagsläget finns inte dessa förslag med från Indelningskommittén.

Svealands län kommer att ha den viktigaste tillväxsfaktorn - Stockholm - utanför länet. Det kommer att krävas särskilda arrangemang för att koppla samman Svealands län med Stockholms län gällande exempelvis infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad.

Sjukhusvården måste förstatligas på sikt

En av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård är att befolkningen ska få vård på lika villkor. Trots det visar data från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) på oförsvarliga skillnader mellan olika landsting när det gäller medicinska resultat, tillgänglighet, följsamhet till nationella riktlinjer, läkemedelsanvändning, bemötande med mera. Det här visar att vården i Sverige inte är jämlik. I stället skiljer den sig åt beroende på var i landet man bor.

Den snabba medicinska utvecklingen gör att behovet av specialisering ökar. Allt fler behandlingar och operationer kräver ökad kompetens och resurser. Att små enskilda landsting kan driva den höga nivå av specialisering som krävs är inte sannolikt.

För att uppnå bättre kvalitet och en mer jämlik vård är Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland positiva till större och färre geografiska enheter. Men vi konstaterar att det inte är tillräckligt – på sikt måste sjukhusvården förstatligas.

Subsidiaritetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen är en central del av den kristdemokratiska ideologin. Kristdemokraterna eftersträvar att beslut ska fattas på den mest ändamålsenliga nivån. Oftast innebär subsidiariteten decentralisering, men ibland att beslut flyttas till en högre nivå. Med större regioner kan vi mer ändamålsenligt klara finansiering av framtida infrastruktur, forskning och utveckling. Arbetsmarknad, integration och miljöinvesteringar kommer också att ställa krav på ökad samordning och regionalt ansvar.

Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland anser att storregionerna ska ges ett större ansvar gällande den regionala utvecklingen – att ansvar ska flyttas från staten till regionerna.

Anne Oh

Direktvalda organ

En regionindelning leder till att det regionala utvecklingsansvaret i större utsträckning överförs från indirekt valda organ till direktvalda politiska organ. Det ökar den regionala demokratin och ger ett tydligare ansvarsutkrävande. Det har även stor betydelse utifrån ett representativt perspektiv. Små partier har litet inflytande i de nuvarande indirekt valda organen, vilket skapar en demokratisk obalans.

Rätt utformat kan större regioner ge ett politiskt ledarskap med bred demokratisk förankring. Det kan även ge regionerna stark legitimitet att ta initiativ, samla regionala aktörer, och företräda regionen i överläggningar med staten och övriga myndigheter. Detta är av stor vikt för vårt ställningstagande.

Riksdagen har fattat beslut om indelningsdelegering för de nya regioner som inte bildas 2019. Det är ett avsteg från den målbild som finns i förslaget och dåligt inte minst ur demokratisynpunkt.

Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland anser att de förtroendevalda behöver vara tillräckligt många för att skapa en bred kontaktyta geografiskt. Samtidigt är det viktigt att beakta att beslut i kommande regioner ska fattas med hänsyn till hela regionens bästa, vilket är syftet med reformen.

Det beslut som riksdagen fattat om indelningsdelegering för de nya regioner som ej bildas 2019, är ett avsteg från den målbild som finns i förslaget och dåligt inte minst ur demokratisynpunkt. Vi anser att reformen ska ske samtidigt i hela landet. Det mest realistiska är 2023.

Marie-Louise Forslund Mustaniemi

Gruppledare för Kristdemokraterna i Landstinget Sörmland

SÄRSKILT YTTRANDE

§7 Remissyttrande – Delbetänkande av indelningskommittén – Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48)

Miljöpartiet de gröna i Landstinget Sörmland ställer sig bakom landstinget Sörmlands remissyttrande över en ny regional indelning.

Vi ställer oss särskilt positiva till de demokratiska aspekterna, där ett regionalt direktvalt parlament får ansvar för frågor inom fler politikområden och övertar det regionala utvecklingsansvaret. Vi ser även positivt på de samordningsvinster som en ny regional indelning kan medföra, med en ökad samlad kapacitet för att skapa effektiv hälso- och sjukvård, forskning och kollektivtrafik. Vi förespråkar 2019 som det årtal då den nya indelningen ska träda ikraft.

För Miljöpartiets landstingsgrupp,

Ann-Sofie Jacobsson

Carl Werner

Terese Askerstedt

Gladys Silva Mory

Bilaga till Landstingsfullmäktiges protokoll.

Voteringslista nr. 2

Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016 klockan 15:44:44.

7 Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt
Aziz Alis	(-)	4:e				X		
Mattias Claesson	(C)	2:a		X				
Martina Johansson	(C)	4:e		X				
Axel Wevel	(C)	3:e		X				
Marianne Andersson	(C)	1:a		X				
Christer Kax Sundberg	(L)	4:e			X			
Lena Zeller	(L)	3:e				X		
Abdulkadir Mohammed	(L)	1:a	Hans Lindberg			X		
Marie-Louise Forslund-Mustaniem	(KD)	3:e		X				
Östen Eriksson	(KD)	4:e		X				
Anna Jernemalm	(KD)	1:a	Christina Forss	X				
Ingrid Jerneborg-Glimne	(M)	4:e			X			
Ursula Falkringe	(M)	3:e			X			
Charlotte Prennfors	(M)	1:a			X			
Leif Thor	(M)	4:e	Birgitta Carlheim-Gylle		X			
Ulf Westerberg	(M)	1:a			X			
Robin Karlsson	(M)	3:e			X			
Magnus Leivik	(M)	1:a			X			
Maria Gilstig	(M)	4:e			X			
Christer Sundqvist	(M)	2:a			X			
Helena Koch	(M)	1:a			X			
Björn Zetterquist	(M)	3:e			X			
Filip Rundström	(M)	2:a			X			
Per Grönberg	(M)	4:e			X			
Abshir Osman	(M)	4:e			X			
Carl Werner	(MP)	1:a		X				
Ann-Sofie Jacobsson	(MP)	2:a		X				
Terese Askerstedt	(MP)	3:e		X				
Gladys Silva Mory	(MP)	4:e		X				
Camilla Holmgren	(S)	4:e		X				
Leif Lindström	(S)	3:e		X				
Monica Johansson	(S)	2:a		X				
Roger Ljunggren	(S)	2:a		X				
Caisa Sävheden-Larsson	(S)	2:a		X				
Börje Johansson	(S)	1:a	Jane Löfstrand	X				
Birgitta Andersson	(S)	3:e		X				
Christina Södling	(S)	1:a		X				
Greger Tidlund	(S)	1:a	Peter Wirström	X				
Britta Bergström	(S)	1:a		X				
Sven Graff	(S)	4:e		X				
Christine Gilljam	(S)	1:a		X				
Åsa Kratz	(S)	4:e		X				
Therese Huru	(S)	4:e		X				
Daniel Flodqvist	(S)	4:e		X				
Marie Steneskog	(S)	3:e	Solveig Persson	X				
Ove Melin	(S)	2:a		X				
Mikael Fältskog	(S)	1:a		X				
Inga-Lill Widlund	(S)	4:e		X				
Daniel Danon	(S)	3:e		X				
Christin Hagberg	(S)	2:a		X				
Transport:				32	15	3	0	0

Justeringsmännens signatur:

.....

Forts. voteringslista nr. 2 Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016.

				Transport:				
				32	15	3	0	0
Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt
Göran Andersson	(S)	4:e		X				
Anton Berglund	(SD)	4:e			X			
Bertil Malmberg	(SD)	4:e			X			
Göte Nilsson	(SD)	3:e			X			
Adam Marttinen	(SD)	4:e	Kim Fredriksson		X			
Thom Zetterström	(SD)	3:e			X			
Lars-Göran Karlsson	(SD)	1:a			X			
Björn Karlsson	(SD)	1:a	Anders Eberhardt		X			
Mica Vemic	(SD)	2:a			X			
Lotta Back	(V)	1:a		X				
Maud Ekman	(V)	4:e		X				
Roja Mahmoudi	(V)	4:e	Inger Andersson	X				
David Aronsson	(V)	3:e		X				
Jonas Lindeberg	(VfP)	1:a			X			
Angeliqua Billingfors	(VfP)	1:a	Jan Callh		X			
Madeleine Forsberg	(VfP)	4:e			X			
Carl-Gustaf Wennerholm	(VfP)	2:a			X			
Jenny Osanius	(VfP)	1:a	Jan Norberg		X			
Lorena Ramos	(VfP)	1:a			X			
Tomas Borin	(VfP)	1:a			X			
Anders Mansten	(VfP)	1:a			X			
SUMMA:				37	31	3	0	0

Justeringsmännens signatur:

.....

Bilaga till Landstingsfullmäktiges protokoll.

Voteringslista nr. 3

Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016 klockan 15:49:09.

7 Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt	
Aziz Alis	(-)	4:e		X					
Mattias Claesson	(C)	2:a		X					
Martina Johansson	(C)	4:e		X					
Axel Wevel	(C)	3:e		X					
Marianne Andersson	(C)	1:a		X					
Christer Kax Sundberg	(L)	4:e		X					
Lena Zeller	(L)	3:e			X				
Abdulkadir Mohammed	(L)	1:a	Hans Lindberg	X					
Marie-Louise Forslund-Mustaniem	(KD)	3:e		X					
Östen Eriksson	(KD)	4:e		X					
Anna Jernemalm	(KD)	1:a	Christina Forss	X					
Ingrid Jerneborg-Glimne	(M)	4:e		X					
Ursula Falkringe	(M)	3:e		X					
Charlotte Prennfors	(M)	1:a		X					
Leif Thor	(M)	4:e	Birgitta Carlheim-Gylle	X					
Ulf Westerberg	(M)	1:a		X					
Robin Karlsson	(M)	3:e		X					
Magnus Leivik	(M)	1:a		X					
Maria Gilstig	(M)	4:e		X					
Christer Sundqvist	(M)	2:a		X					
Helena Koch	(M)	1:a		X					
Björn Zetterquist	(M)	3:e		X					
Filip Rundström	(M)	2:a		X					
Per Grönberg	(M)	4:e		X					
Abshir Osman	(M)	4:e		X					
Carl Werner	(MP)	1:a			X				
Ann-Sofie Jacobsson	(MP)	2:a			X				
Terese Askerstedt	(MP)	3:e			X				
Gladys Silva Mory	(MP)	4:e			X				
Camilla Holmgren	(S)	4:e			X				
Leif Lindström	(S)	3:e			X				
Monica Johansson	(S)	2:a			X				
Roger Ljunggren	(S)	2:a			X				
Caisa Sävheden-Larsson	(S)	2:a			X				
Börje Johansson	(S)	1:a	Jane Löfstrand		X				
Birgitta Andersson	(S)	3:e			X				
Christina Södling	(S)	1:a			X				
Greger Tidlund	(S)	1:a	Peter Wirström		X				
Britta Bergström	(S)	1:a			X				
Sven Graff	(S)	4:e			X				
Christine Gilljam	(S)	1:a			X				
Åsa Kratz	(S)	4:e			X				
Therese Huru	(S)	4:e			X				
Daniel Flodqvist	(S)	4:e			X				
Marie Steneskog	(S)	3:e	Solveig Persson		X				
Ove Melin	(S)	2:a			X				
Mikael Fältskog	(S)	1:a			X				
Inga-Lill Widlund	(S)	4:e			X				
Daniel Danon	(S)	3:e			X				
Christin Hagberg	(S)	2:a			X				
				Transport:	24	26	0	0	0

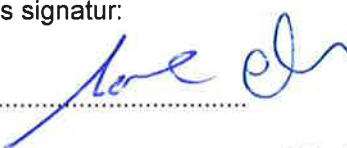
Justeringsmännens signatur:

Forts. voteringslista nr. 3 Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016.

				Transport:				
				24	26	0	0	0
Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt
Göran Andersson	(S)	4:e			X			
Anton Berglund	(SD)	4:e		X				
Bertil Malmberg	(SD)	4:e		X				
Göte Nilsson	(SD)	3:e		X				
Adam Marttinen	(SD)	4:e	Kim Fredriksson	X				
Thom Zetterström	(SD)	3:e		X				
Lars-Göran Karlsson	(SD)	1:a		X				
Björn Karlsson	(SD)	1:a	Anders Eberhardt	X				
Mica Vemic	(SD)	2:a		X				
Lotta Back	(V)	1:a		X				
Maud Ekman	(V)	4:e		X				
Roja Mahmoudi	(V)	4:e	Inger Andersson	X				
David Aronsson	(V)	3:e				X		
Jonas Lindeberg	(VfP)	1:a				X		
Angeliqua Billingfors	(VfP)	1:a	Jan Callh	X				
Madeleine Forsberg	(VfP)	4:e				X		
Carl-Gustaf Wennerholm	(VfP)	2:a		X				
Jenny Osanius	(VfP)	1:a	Jan Norberg	X				
Lorena Ramos	(VfP)	1:a		X				
Tomas Borin	(VfP)	1:a		X				
Anders Mansten	(VfP)	1:a				X		
SUMMA:				40	27	4	0	0

Justeringsmännens signatur:

.....

Bilaga till Landstingsfullmäktiges protokoll.

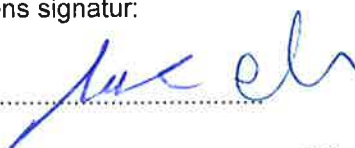
Voteringslista nr. 4

Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016 klockan 15:50:49.

7 Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt	
Aziz Alis	(-)	4:e			X				
Mattias Claesson	(C)	2:a			X				
Martina Johansson	(C)	4:e			X				
Axel Wevel	(C)	3:e			X				
Marianne Andersson	(C)	1:a			X				
Christer Kax Sundberg	(L)	4:e			X				
Lena Zeller	(L)	3:e			X				
Abdulkadir Mohammed	(L)	1:a	Hans Lindberg		X				
Marie-Louise Forslund-Mustaniem	(KD)	3:e			X				
Östen Eriksson	(KD)	4:e			X				
Anna Jernemalm	(KD)	1:a	Christina Forss		X				
Ingrid Jerneborg-Glimne	(M)	4:e		X					
Ursula Falkringe	(M)	3:e		X					
Charlotte Prennfors	(M)	1:a		X					
Leif Thor	(M)	4:e	Birgitta Carlheim-Gylle	X					
Ulf Westerberg	(M)	1:a		X					
Robin Karlsson	(M)	3:e		X					
Magnus Leivik	(M)	1:a		X					
Maria Gilstig	(M)	4:e		X					
Christer Sundqvist	(M)	2:a		X					
Helena Koch	(M)	1:a		X					
Björn Zetterquist	(M)	3:e		X					
Filip Rundström	(M)	2:a		X					
Per Grönberg	(M)	4:e		X					
Abshir Osman	(M)	4:e		X					
Carl Werner	(MP)	1:a			X				
Ann-Sofie Jacobsson	(MP)	2:a			X				
Terese Askerstedt	(MP)	3:e			X				
Gladys Silva Mory	(MP)	4:e			X				
Camilla Holmgren	(S)	4:e			X				
Leif Lindström	(S)	3:e			X				
Monica Johansson	(S)	2:a			X				
Roger Ljunggren	(S)	2:a			X				
Caisa Sävheden-Larsson	(S)	2:a			X				
Börje Johansson	(S)	1:a	Jane Löfstrand		X				
Birgitta Andersson	(S)	3:e			X				
Christina Södling	(S)	1:a			X				
Greger Tidlund	(S)	1:a	Peter Wirström		X				
Britta Bergström	(S)	1:a			X				
Sven Graff	(S)	4:e			X				
Christine Gilljam	(S)	1:a			X				
Åsa Kratz	(S)	4:e			X				
Therese Huru	(S)	4:e			X				
Daniel Flodqvist	(S)	4:e			X				
Marie Steneskog	(S)	3:e	Solveig Persson		X				
Ove Melin	(S)	2:a			X				
Mikael Fältskog	(S)	1:a			X				
Inga-Lill Widlund	(S)	4:e			X				
Daniel Danon	(S)	3:e			X				
Christin Hagberg	(S)	2:a			X				
				Transport:	14	36	0	0	0

Justeringsmännens signatur:

Forts. voteringslista nr. 4 Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016.

				Transport:				
				14	36	0	0	0
Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt
Göran Andersson	(S)	4:e			X			
Anton Berglund	(SD)	4:e		X				
Bertil Malmberg	(SD)	4:e		X				
Göte Nilsson	(SD)	3:e		X				
Adam Marttinen	(SD)	4:e	Kim Fredriksson	X				
Thom Zetterström	(SD)	3:e		X				
Lars-Göran Karlsson	(SD)	1:a		X				
Björn Karlsson	(SD)	1:a	Anders Eberhardt	X				
Mica Vemic	(SD)	2:a		X				
Lotta Back	(V)	1:a			X			
Maud Ekman	(V)	4:e			X			
Roja Mahmoudi	(V)	4:e	Inger Andersson		X			
David Aronsson	(V)	3:e			X			
Jonas Lindeberg	(VfP)	1:a		X				
Angeliqua Billingfors	(VfP)	1:a	Jan Callh	X				
Madeleine Forsberg	(VfP)	4:e		X				
Carl-Gustaf Wennerholm	(VfP)	2:a		X				
Jenny Osanius	(VfP)	1:a	Jan Norberg	X				
Lorena Ramos	(VfP)	1:a		X				
Tomas Borin	(VfP)	1:a		X				
Anders Mansten	(VfP)	1:a		X				
SUMMA:				30	41	0	0	0

Justeringsmännens signatur:

.....

Bilaga till Landstingsfullmäktiges protokoll.

Voteringslista nr. 5

Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016 klockan 15:52:20.

7 Remissyttrande - Delbetänkande av indelningskommittén - Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt	
Aziz Alis	(-)	4:e			X				
Mattias Claesson	(C)	2:a			X				
Martina Johansson	(C)	4:e			X				
Axel Wevel	(C)	3:e			X				
Marianne Andersson	(C)	1:a			X				
Christer Kax Sundberg	(L)	4:e			X				
Lena Zeller	(L)	3:e			X				
Abdukkadir Mohammed	(L)	1:a	Hans Lindberg		X				
Marie-Louise Forslund-Mustaniem	(KD)	3:e			X				
Osten Eriksson	(KD)	4:e			X				
Anna Jernemalm	(KD)	1:a	Christina Forss		X				
Ingrid Jerneborg-Glimne	(M)	4:e		X					
Ursula Falkringe	(M)	3:e		X					
Charlotte Prennfors	(M)	1:a		X					
Leif Thor	(M)	4:e	Birgitta Carlheim-Gylle	X					
Ulf Westerberg	(M)	1:a		X					
Robin Karlsson	(M)	3:e		X					
Magnus Leivik	(M)	1:a		X					
Maria Gilstig	(M)	4:e		X					
Christer Sundqvist	(M)	2:a		X					
Helena Koch	(M)	1:a		X					
Björn Zetterquist	(M)	3:e		X					
Filip Rundström	(M)	2:a		X					
Per Grönberg	(M)	4:e		X					
Abshir Osman	(M)	4:e		X					
Carl Werner	(MP)	1:a			X				
Ann-Sofie Jacobsson	(MP)	2:a			X				
Terese Askerstedt	(MP)	3:e			X				
Gladys Silva Mory	(MP)	4:e			X				
Camilla Holmgren	(S)	4:e			X				
Leif Lindström	(S)	3:e			X				
Monica Johansson	(S)	2:a			X				
Roger Ljunggren	(S)	2:a			X				
Caisa Sävheten-Larsson	(S)	2:a			X				
Börje Johansson	(S)	1:a	Jane Löfstrand		X				
Birgitta Andersson	(S)	3:e			X				
Christina Södling	(S)	1:a			X				
Greger Tidlund	(S)	1:a	Peter Wirström		X				
Britta Bergström	(S)	1:a			X				
Sven Graff	(S)	4:e			X				
Christine Gilljam	(S)	1:a			X				
Åsa Kratz	(S)	4:e			X				
Therese Huru	(S)	4:e			X				
Daniel Flodqvist	(S)	4:e			X				
Marie Steneskog	(S)	3:e	Solveig Persson		X				
Ove Melin	(S)	2:a			X				
Mikael Fältskog	(S)	1:a			X				
Inga-Lill Widlund	(S)	4:e			X				
Daniel Danon	(S)	3:e			X				
Christin Hagberg	(S)	2:a			X				
				Transport:	14	36	0	0	0

Justeringsmännens signatur:

Forts. voteringslista nr. 5 Landstingsfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2016.

Ledamöter	Parti	Krets	Ersättare	Transport:				
				14	36	0	0	0
				Ja	Nej	Avst	Frånv	Kvitt
Göran Andersson	(S)	4:e			X			
Anton Berglund	(SD)	4:e		X				
Bertil Malmberg	(SD)	4:e		X				
Göte Nilsson	(SD)	3:e		X				
Adam Marttinen	(SD)	4:e	Kim Fredriksson	X				
Thom Zetterström	(SD)	3:e		X				
Lars-Göran Karlsson	(SD)	1:a		X				
Björn Karlsson	(SD)	1:a	Anders Eberhardt	X				
Mica Vemic	(SD)	2:a		X				
Lotta Back	(V)	1:a			X			
Maud Ekman	(V)	4:e			X			
Roja Mahmoudi	(V)	4:e	Inger Andersson		X			
David Aronsson	(V)	3:e			X			
Jonas Lindeberg	(VfP)	1:a		X				
Angeliqua Billingfors	(VfP)	1:a	Jan Callh	X				
Madeleine Forsberg	(VfP)	4:e		X				
Carl-Gustaf Wennerholm	(VfP)	2:a		X				
Jenny Osanius	(VfP)	1:a	Jan Norberg	X				
Lorena Ramos	(VfP)	1:a		X				
Tomas Borin	(VfP)	1:a		X				
Anders Mansten	(VfP)	1:a		X				
SUMMA:				30	41	0	0	0

Justeringsmännens signatur:

.....
